

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketoiminta ja kulttuuri Imatra
Hotelli- ja ravintola-ala
Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma

Jasmina Mylly

**Opas Tukholmaan muuttoon,
case: Ulkosuomalainen.com**

Tiivistelmä

Jasmina Myllys

Opas Tukholmaan muuttoon, case: Ulkosuomalainen.com, 41 sivua, 4 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Liiketoiminta ja kulttuuri Imatra

Hotelli- ja ravintola-ala

Opinnäytetyö 2015

Ohjaaja: lehtori Jukka Aineslahti, Saimaan ammattikorkeakoulu

Suomalaiset ovat olleet yksi suurimmista vähemmistöistä Tukholmassa jo vuosisatojen ajan. Suomalaisia on virrannut Tukholmaan jo keski-ajalta lähtien, eikä loppua ole näkyvissä. Suurin syy muuttoon on työn perässä muuttaminen, ja se on myös tämän opinnäytetyön näkökulma.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella opas Tukholmaan muuttaville suomalaisille ja näin valmentaa heitä muuttoon varten. Oppaan tavoitteena oli tulla tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimineen Ulkosuomalainen.com-internetsivujen käyttöön.

Aineistoa kerättiin lähinnä useilta eri internetsivuilta, mutta myös kirjallisuudesta, haastatteluista ja opinnäytetyöntekijän omista havainnoista ja kokemuksista Tukholmassa.

Työ oli toiminnallinen projektityö, jonka lopputuloksena syntyi tiiviistä tietoa yleisesti ulkomaille muuttamisesta, kulttuuriin sopeutumisesta, kaupungin yleistiedosta sekä hieman historiaa suomalaisista Tukholmassa. Prosessi koostui aineiston keruusta, teorian kirjoittamisesta, ja se päättyi varsinaisten muistilistojen luomiseen.

Asiasanat: maastamuutto, ulkosuomalainen, kulttuurishokki, akkulturaatio, opas, Tukholma

Abstract

Jasmina Myllys

Guide for Moving to Stockholm, Case: Ulkosuomalainen.com 41 Pages, 4

Appendices

Saimaa University of Applied Sciences

Business and Culture, Imatra

Tourism

Bachelor's Thesis 2015

Instructor: Mr Jukka Aineslahti, Senior Lecturer, Saimaa University of Applied Sciences

The Finns have been one of the biggest minorities in Stockholm for centuries. Finnish people have come to Stockholm since medieval times and there is no end in sight. The biggest reason for moving is after a job and that is also the point of view of this thesis.

The purpose of this thesis was to plan a guide for Finns moving to Stockholm and with that coach them in the moving process. The goal of this thesis was to give instruction and be used in the website of the client, Ulkosuomalainen.com.

The material was gathered mainly from various internet pages, but also from literature, interviews and from author's own observations and experiences in Stockholm.

This thesis was a functional project, which resulted into compact information about moving abroad in general, cultural adaptation, general knowledge about the city and a little bit of Finnish history in Stockholm. The process consisted of gathering material, writing theory and ended in the creating of the actual to-do list.

Key words: Emigration, Finns abroad, culture shock, acculturation, guide, Stockholm

Sisältö

1 Johdanto	5
2 Muutto ulkomaille	6
2.1 Avainkäsitteet	7
2.2 Työn perässä ulkomaille muuttaminen	7
3 Kulttuuri.....	8
3.1 Kulttuurimallit	9
3.2 Kulttuuriin sopeutuminen	13
4 Tukholman vetovoima.....	15
4.1 Tukholman saavutettavuus	15
4.2 Yleistietoa Tukholmasta.....	16
4.2.1 Sijainti ja ilmasto	17
4.2.2 Historia	19
4.2.3 Talous	20
4.2.4 Liikenne	21
4.2.5 Väestö	23
4.2.6 Asuminen	24
4.2.7 Kulttuurielämä	25
4.3 Suomalaiset Tukholmassa.....	25
5 Opas Tukholmaan muuttoon esittely	27
5.1 Projektin suunnittelu ja toteutus	27
5.2 Toimeksiantaja.....	29
6 Pohdinta ja arviointi	30
6.1 Yhteenveto.....	31
6.2 Tavoitteiden saavuttaminen	34
Kuviot.....	35
Kuvat.....	36
Lähteet.....	37

Liitteet

- Liite 1 Opas Tukholmaan muuttoon
- Liite 2 Suomessa hoidettavat asiat –muistilista
- Liite 3 Tukholmassa hoidettavat asiat –muistilista
- Liite 4 Vinkkejä Tukholmaan asettuvalle

1 Johdanto

Suomalaisia on ollut Tukholmassa keskiajalta lähtien ja he ovatkin yksi Tukholman suurimmista vähemmistöistä. Tämä vähemmistö kantaa myös ylpeänä virallista vähemmistökielen titteliä. Suurimmaksi osaksi suomalaiset muuttavat Tukholmaan parempien töiden toivossa tai opintojen johdosta. Tukholma on aina ollut suomalaisille kiehtova suurkaupunki, onhan se kuitenkin lähellä ja täynnä uusia mahdollisuuksia.

Muuttaminen on aina iso prosessi, ja se voi tuntua vielä haasteellisemmalta, kun kohteena on toinen maa ja vieras kaupunki. Ulkomaille muuttaminen aiheuttaa paljon epätietoisuutta asioista, joita pitäisi osata hoitaa ennen muuttoa tai ottaa huomioon heti uudessa maassa. Toiset jäävät vakituisesti ja toiset tilapäisesti, mutta muutto- ja asettautumisprosessi on alkuun aina sama. Tiedon keruu kohdemaasta ja uudesta kotikaupungista on useimmiten hankalaa ja aikaa vievää sekä tieto on hajanaista, tullen useista eri lähteistä. Juuri tämä kaikki oli minulle uutta, kun avopuolisoni sai töitä Tukholmasta ja muuton suunnittelu alkoi. Tästä lähti samalla idea opinnäytetyölle, opas Tukholmaan muuttoon, jossa käsitellään muuttoprosessia länsinaapurimme pääkaupunkiin.

Yleisesti ulkomaille muutosta löytyy paljon tietoa niin kirjallisesti kuin internet-sivuilta, joten aiheeni rajautuu pelkkään Tukholmaan. Kaupunkiin muuttaa jatkuvasti suomalaisia, eli se on hyvin ajankohtainen ja samalla hyvin erilainen muiden Ruotsin kaupunkien kanssa. Opinnäytetyössä tarkastellaan yleisesti muuttoa ulkomaille, mutta nimenomaan työn perässä muuttavan suomalaisen kannalta. Rajauksia ei ole erityisesti tehty siihen, että lähteekö puoliso tai perhe mukaan vai ei. En myöskään ole koskaan törmännyt oppaaseen, joka käsittelee pelkkää Tukholmaa muutenkin kuin turistioppaan näkökulmasta.

Tämä opinnäytetyö on toiminnallinen projektityö, joka sisältää oppaan Tukholmaan muuttoa varten. Toimeksiantajana on Ulkosuomalainen.com ja opas julkaistaan heidän internetsivuillaan. Oppaan muistilistojen avulla Tukholmaan muuttaja saa tietoa keskeisimmistä asioista, joita tulee hoitaa ensin Suomes-

sa ja sitten Tukholmassa. Opinnäytetyö käsittelee myös tiivistettynä yleistietoa Tukholmasta, jotta kaupunkiin tutustuisi ja siellä viihtyisi paremmin. Yksi suurimmista haasteista on kuitenkin kulttuurin tunnistaminen ja siihen omalla tavallaan muovautuminen. Opinnäytetyössä kulttuuriin perehdytään juuri sopeutumisen kannalta ja selvitetään sopeutumisen vaiheita. Oppaan lopussa on osio, jossa annan omista sekä avopuolisoni kokemuksista vinkkejä kaupunkiin asettautumisessa.

Teoriaan ja muistilistoihin kerätään tietoa Internetistä, kirjallisuudesta, haastatteluista ja omista kokemuksista sekä havainnoista Tukholmassa. Sosiaalisessa mediassa on Facebook-ryhmä nimeltä Tukholman Suomalaiset, josta on pientä apua seuratessa keskusteluja. Ryhmässä kohtalotoverit jakavat ajatuksiaan ja ilmoituksiaan liittyen kaupungin elämään.

2 Muutto ulkomaille

Muutto uuteen maahan on monelle kiehtova ja jännittävä asia, vaikka olosuhteet eivät muuttuisikaan kotimaasta paljoa. Ulkomaille muuttaminen voi kuitenkin olla joillekin jopa unelmien täyttymys.

Jokainen muutto on aina oma prosessinsa. Kun muutto tapahtuukin ulkomaille, eivät enää pelkät pakkaaminen ja muutto-auto riitä muuttotehtävissä. Ulkomaille muuttamiseen liittyy paljon hoidettavia asioita, kuten ilmoituksia viranomaisille ja uuteen maahan etukäteen tutustumista. Etenkin henkinen valmistautuminen on hyvin oleellista tällaisen elämänmuutoksen alla ja se auttaa varsinkin suurimpien paineiden alla. Perusteellinen valmistelu jo kotimaassa helpottaa sekä nopeuttaa asettumista uuteen maahan ja tulevaan kotikaupunkiin. Valmistautuminen ehkäisee myös odottamattomia yllätyksiä.

2.1 Avainkäsitteet

Kun ihminen muuttaa toiseen maahan, kutsutaan sitä **maastamuutoksi**. Ulkomaille muuttaessa täytyy tehdä ilmoitus muuton pysyvyydestä Kansaneläkelaitokselle, jolloin se ilmoitetaan joko tilapäiseksi tai vakituiseksi muutoksi. Tilapäisellä muutolla tarkoitetaan alle vuoden pituista oleskelua ja vakituisella yli vuoden pituista oleskelua ulkomailla (Kela 2015).

Kun suomalainen muuttaa ulkomaille pysyvästi, muuttajaa voi kutsua **ulkosuomalaiseksi**. Ulkosuomalaisella tarkoitetaan Suomen ulkopuolella vakituisesti asuvaa henkilöä, jolla on Suomen kansalaisuus tai hän on syntyperältään suomalainen. Ulkosuomalaisia on arvioltaan noin 750 000, joista suurin osa asuu länsinaapurissamme Ruotsissa tai Yhdysvalloissa. (Sisäministeriö 2015.)

2.2 Työn perässä ulkomaille muuttaminen

Elämässä voi joskus tulla tilaisuus muuttaa työn perässä ulkomaille. Yleensä ulkomaille muutetaan oma-aloitteisesti tai työnantajan toivomuksena, kuten komennuksena. Joillekin tämä voi olla pitkään unelmoitu saavutus, toisille taas ihan uusi ajatus. Joillekin se on voinut tapahtua pakon edestä, kuten Suomessa 1960- ja 1970-lukujen lama-aikoina. Työskenteleminen ulkomailla on varmasti yksi niistä suurista haasteista, joita voi työelämässä saavuttaa. Ulkomaankomennukset voivat olla lyhyitä tai pitkäaikaisia, mutta molemmat yhtäjaksoisia. Alle vuoden, mutta kuitenkin yli 6 kuukautta, kestävä on lyhytaikainen komennus. Pitkäaikaisella tarkoitetaan yli vuoden kestävästä komennuksesta, jolloin se tuo omia muutoksia esimerkiksi verotukseen ja eläkkeeseen liittyvissä asioissa. Ulkomailla työskenteleminen ei aina ole edes varsinainen komennus. (Sinkkonen 2008, 13.)

Alkuhaasteena voi olla asioiden läpikäyminen kotona, jos työntekijällä on puoliso tai perhe, jolloin alkaa eri mahdollisuuksien läpikäyminen. Jos puoliso tai perhe lähtee mukaan, tulee päättää järjestelyistä heti alussa, jotta asiat sujui-

sivat mahdollisimman hyvin uudessa kohteessa. Suurin haaste voi olla esimerkiksi se, jos puoliso joutuu jättämään työnsä kokonaan muuton yhteydessä eikä mahdollisesti työllisty uudessa kaupungissaan. Tästä syystä olisi hyvä, jos uusi työpaikka voisi auttaa myös puolisoa löytämään työn. Myös muu apu voi olla uudelta työantajalta tervetullutta, jos esimerkiksi asunnon tai harrastusten löytäminen on haastavaa. Työsopimusta tehdessä on myös syytä selvittää huolellisesti kaikki kohdat, kuten omat työtehtävät ja etuudet, välttyäkseen väärinkäsityksiltä. Ajoissa aloitettu suunnittelu on tärkeää, jotta valmistelu niin henkisesti kuin käytännöllisesti ehtii tapahtua kiireettömästi. Ulkomaille muuttoon liittyy paljon virallisia ja käytännön asioita, joita tulisi hoitaa mielellään jo kotimaassa. Näitä ovat eri sopimukset, muuttojärjestelyt, sosiaaliturva- ja eläkeasiat, verotus sekä erilaiset lupa-asiat. Kohdekaupungissa tulee selvittää välittömästi kyseisen maan omat maahanmuuttojärjestelyt. (Tanner 2002, 18; Sinkkonen 2008, 15-16.) Esimerkiksi tutustumiskäynti kohdemaahan on yksi tärkeä osa valmentautumisesta, jolloin voi aloittaa myös asunnon etsimisen (Hellsten 2009, 44). Kohdemaassa tulee muistaa hoitaa kaikki viranomaisten ohjeistamat asiat, kuten työ- ja oleskeluluvat sekä muut rekisteröitymiset. Tukiverkoston löytyminen onkin tärkeää, sillä se helpottaa uusien järjestelyiden kanssa sekä sosiaalisen elämän ylläpitämisessä. (Sinkkonen 2008, 16.)

3 Kulttuuri

Kulttuuri liittyy hyvin vahvasti ulkomaille muuton yhteyteen. Kotimaan ja uuden asuinmaan kulttuurit voivat erota huomattavasti toisistaan ja sopeutuminen voi viedä aikaa, jos uudesta kulttuurista ei ole mitään ennakkotietoa.

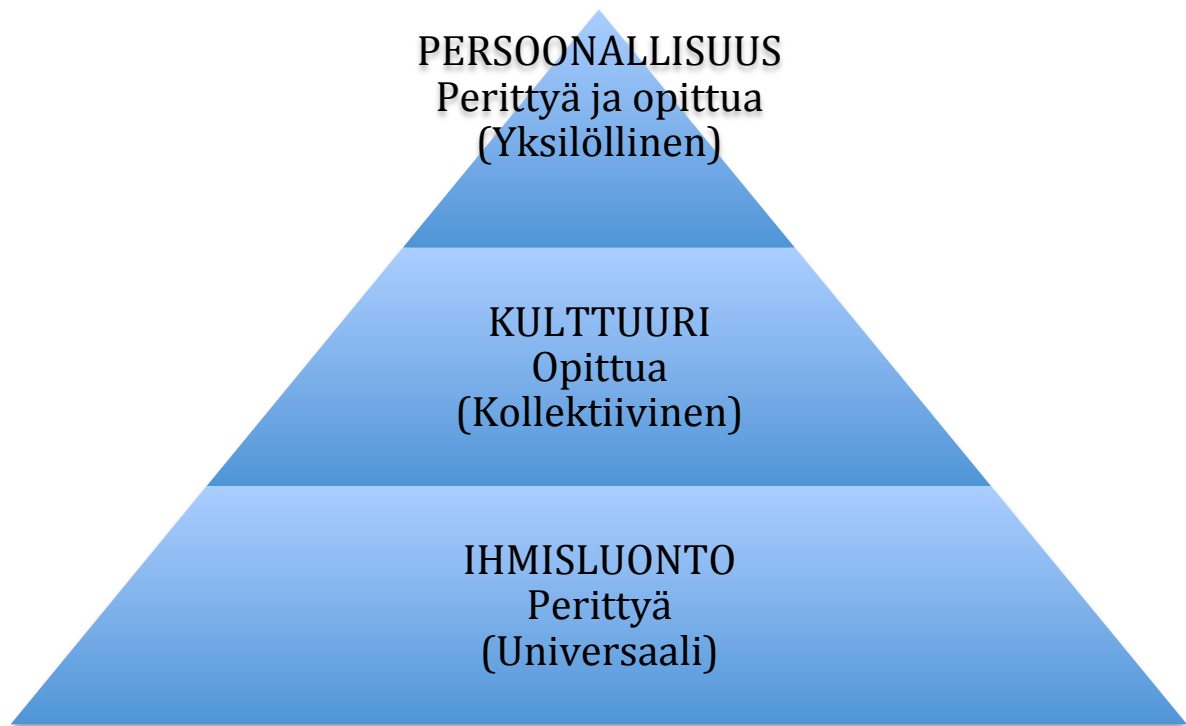
Kulttuurilla voidaan tarkoittaa ihmisten toimintaa ja toiminnan tuotetta, jolloin latinankielinen sana *cultura* eli viljeleminen sopii kulttuuri-sanaksi. Etnisen määrittelyn mukaan kansakunta on ryhmä ihmisiä, joita yhdistää kieli, rotuominaisuudet, uskonto ja yhteisen historian myötä saavutettu yhteenkuuluvuuden tunne. (Salminen & Poutanen 1996, 8.)

Yhden kulttuuriteorian mukaan kulttuuria voi tarkastella näkymättömistä sekä näkyvistä. Näkymättömyyden osaa on jopa kulttuurin edustajan vaikea määrittellä, sillä se muodostuu laajasti niin monesta asiasta. Näkymättömyyden osaan kuuluvat siis arvot, valtarakenne, uskonto, historia, asumistiheys, aikakäsitys, ihmissuhteet ja monet muut vastaavat asiat. Tätä ydintä on toisesta kulttuurista tulevan vaikea hahmottaa, vaikka asuisi vierassa maassa koko aikuisikänsä. Näkymättömyyden osan syvällistä tajuamista edellyttää elämistä sen ympärillä lapsuudesta lähtien. Vastaavasti näkyvään osaan kuuluvat vieraidenkin tunnistamat, kulttuuriin liittyvät symbolit ja rituaalit. Suomalaisiksi symboleiksi voisi katsoa sinivalkoisuuden ja Suomi-neidon, kun taas rituaaleiksi saunomisen ja humalahakuisen juomisen. Myös sankarit kuuluvat näkyvään osioon, jolloin ne voivat olla maailmalla edustavat urheilijat ja kirjailijat. (Salminen & Poutanen 1996, 9.)

3.1 Kulttuurimallit

Hollantilaisen kulttuuritutkijan Geert Hofsteden (1993) mukaan kulttuurissa on kyse eräänlaisesta mielen henkisestä ohjelmoinnista, jota ihmiset kantavat mukanaan. Se sisältää esimerkiksi elämän aikana opittuja ajattelun, tuntemisen ja käyttäytymisen malleja.

Useasti ne ihmiset, jotka ovat kasvaneet samassa ympäristössä, pyrkivät käyttäytymään ja reagoimaan samalla tavalla tietyissä tilanteissa. Kulttuuri ei siirry geeneissä, sillä se ei ole periytyvää vaan opittua ja siksi se tulisi pitää erillään ihmisluonnosta ja persoonallisuudesta. Yksilö edustaa kulttuuria, johon vaikuttavat kansallisuuden lisäksi esimerkiksi koulutus, perhekulttuuri, ammattikulttuuri ja elämäntilanne. Nämä kuvion 1 kolme tasoa muodostavat ihmisen mielen ohjelmiston eli kulttuurin. (Sinkkonen 2008, 40.)

Kuvio 1. Yksilön kulttuuri- ja identiteettipyramidi (Hofstede 1993)

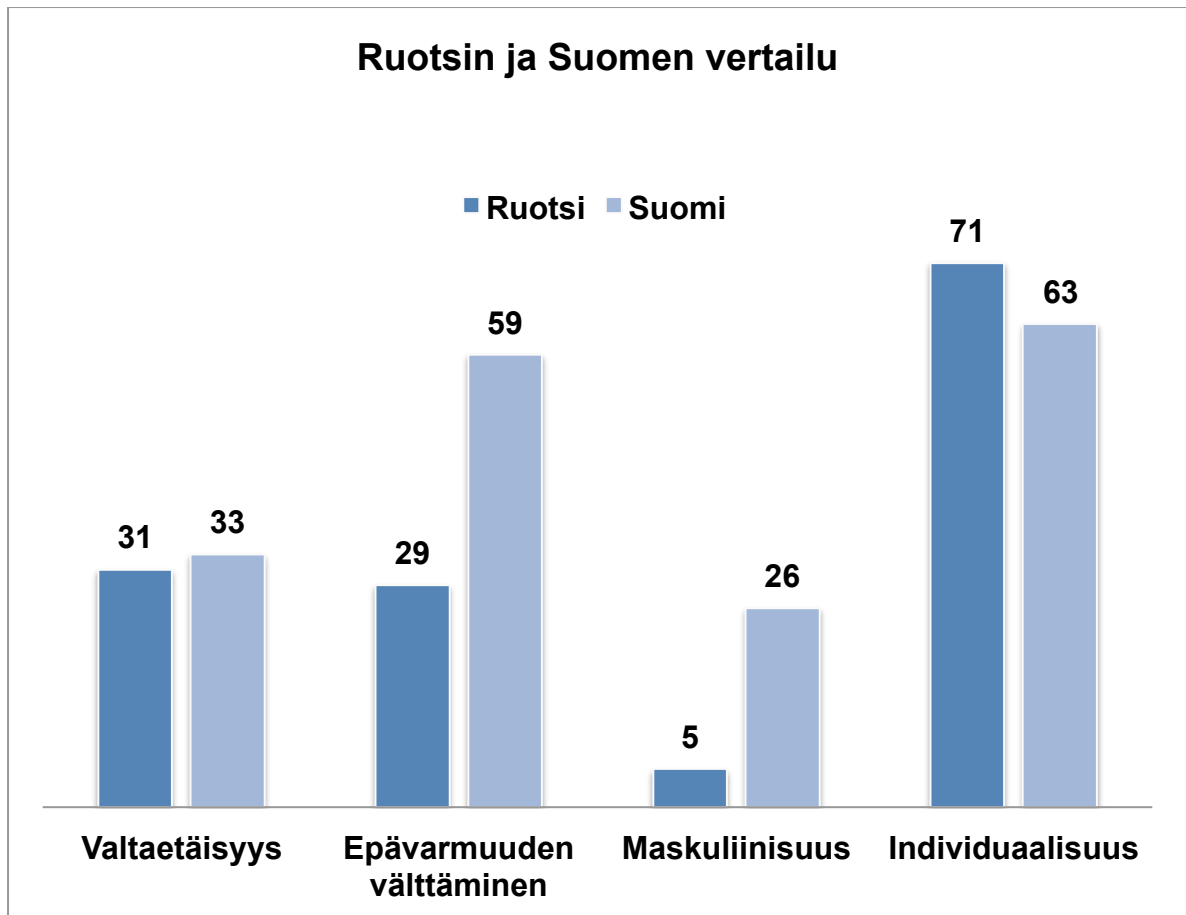
Universaalinen taso katsotaan lähes kaikille ihmisille yhteiseksi, jolloin tämän tason ihmisillä on kyky tuntea esimerkiksi vihaa, rakkautta, pelkoa ja iloa. Näillä ihmisillä on tarve olla yhteydessä muihin ihmisiin ja havainnoida ympäristöään. On kuitenkin kulttuurisidonnaista, mitä tunteille tehdään, kuten rakkautta tai vihan ilmaisemista. Kollektiivinen taso on tietyille ihmisryhmille yhteistä, sillä ne ymmärtävät usein toistensa toimintoja ja tapoja. Näitä ovat esimerkiksi sama kieli ja samanlainen oppimis- ja sosiaaliutumisosprosessi. Yksilöllisessä tasossa on kyse yksilön ainutkertaisesta henkisestä ohjelmoinnista, jossa on piirteitä sekä opitusta että peritystä. Yksilöllisyyden vuoksi näitä ei ole samanlaisena kenelläkään muulla. (Salo-Lee, Malmberg & Halinoja 1998, 9-10.)

Hofstede on tunnettu erityisesti 1980-luvun alussa kehittämästään luokittelumallista, joka tarkastelee kulttuureita ja niiden eroavaisuuksia eri ulottuvuuksien avulla. Luokittelun avulla tarkastellaan eri kulttuuristen ihmisten toimimista eri tilanteissa, kuten vapaa-ajalla ja työelämässä. Nämä ulottuvuudet ovat jaettu neljään ryhmään, jotka ovat valtaetäisyys (power distance), epävar-

muuden välttäminen (uncertainty avoidance), maskuliinisuus (masculinity) ja individuaalisuus (individuality). (Frisk & Tulkki 2005, 20.)

Valtaetäisyydellä tarkoitetaan vallan käyttöä ja jakautumista. Suurien valtaetäisyyksien maissa yhteiskunnat ovat hierarkisia ja valtaero naisten sekä miesten välillä on tavallista isompi. Pienten valtaetäisyyksien maissa kannatetaan tasa-arvoisuutta ja päätösvaltaa on jaettu myös alemmille tasoille. Epävarmuuden välttäminen kuvastaa pääasiassa turvallisuuden tuntua epävarmoissa tilanteissa. Vähäisen sietokyvyn omaavissa kulttuureissa ollaan tarkkoja säädöksistä ja toimintamalleja on luotu, jotta vältettäisiin yllättäviä tilanteita. Jos sietokyky on hyvä, yksilöillä on suurempi toimintavapaus epävarmoissa tilanteissa ja yhteiskunta on onnistunut luomaan turvallisuuden tunnetta. Maskuliinisuus kuvaa ominaisuuksia, jotka perinteisesti kuvastavat miestä eli arvoissa korostuvat menestyminen, kilpailu ja suorittaminen. Maskuliinisuudessa arvostetaan varsinkin valtaa ja rahaa. Tämän vastakohta on feminiinisyys, joka korostaa pehmeitä ja naiselliseksi koettuja arvoja eli se on paljon vaatimattomampi ja ei pidä menestymistä tärkeimpänä. Viimeisenä individuaalisuus, joka korostaa etenkin itsekkyyttä ja minä-kuvaa. Individuaalisuuden vastakohta on kollektiivisuus eli yhteisöllisyys. Yhteisöllisissä kulttuureissa puolestaan ryhmä menee edelle, jolloin esimerkiksi avioliiton järjestäminen voi tulla avio-parin vanhempien puolesta. (Frisk & Tulkki 2005, 20-21.)

Kun muuttaa toiseen maahan, on hyvä katsoa kyseisen maan luokittelumalli ja verrata sitä Suomen malliin, jolloin pystyy tarkastelemaan niiden eroavaisuuksia sekä yhtäläisyyksiä näiden ulottuvuuksien kannalta. Tämän opinnäytetyön kohdalla maana on Ruotsi ja vertailukohteena kotimaamme Suomi. Kuviossa 2 näkyy kyseessä olevien maiden kulttuurierot ulottuvuuksien avulla.

Kuvio 2. Suomen ja Ruotsin vertailu (Hofstede 2015)

Ruotsin ja Suomen väliltä löytyy mallin mukaan eroavaisuuksiakin, vaikka maita pidetään hyvin samanlaisen kulttuurin omaavina. Valtaetäisyys Ruotsissa ja Suomessa on hyvin samankaltainen eli pieni. Tämä tarkoittaa sitä, että kumpikaan ei ole kovin hierarkinen valtio ja tasa-arvoisuutta pidetään tärkeänä. Epävarmuuden välttämässä on merkittävä ero, sillä Ruotsissa suhtaudutaan tulevaisuuteen rennommin kuin Suomessa ja se johtaa siihen, että Ruotsissa ollaan huolettomampia esimerkiksi töiden ja aikataulujen suhteen. Suomessa ollaan täsmällisempiä ja omalla tavallaan ahkerampia, koska työskentelemistä arvostetaan itseisarvona. Ruotsissa taas työtä ajatellaan enemmänki tarpeellisuuden kannalta ja ahkerointia arvostetaan etenkin silloin, kun se on tarpeellista. Maskuliinisuus on molemmilla melko pieni, mutta maat ovat silti saaneet huomattavan eron toisistaan. Ruotsi on feminiinisempi, sillä päätöksiä tehdään työelämässä paljon johtajien ja työntekijöiden keskustelujen tuloksena sekä he yrittävät välttää kaikin keinoin erilaiset riitatilanteet ja olla astumatta kenenkään varpaille. Ruotsin kulttuuri perustuu pitkälle sanaan ”la-

gom” ympärille, jonka merkitykselle ei suomenkielessä varsinaisesti ole vastinetta, mutta se tarkoittaa puhekielessä kaiken olevan ”just hyvin”. Suomalaiset ovat ruotsalaisia suorapuheisempia ja tavoittelevat menestystä ehkä jopa vähän itsekkäämmällä tavalla. Individuaalisuudessa ei ole hirveän suurta eroa, sillä Ruotsi on Suomen tavoin individuaalinen yhteiskunta. Tämä tarkoittaa sitä, että yksilöiltä odotetaan itsestään huolehtimista ja omaa etua tavoitellaan työelämässä keskivertoa enemmän. (The Hofstede centre 2015.)

3.2 Kulttuuriin sopeutuminen

Kahden kulttuurin kohdatessa on hyvin tavallista kokea jännitystä, jolloin ihmiselle saattaa muodostua jonkinlainen stressitila eli **kulttuurishokki**. Uuteen kulttuuriin sopeutuminen on kuitenkin yksilöllistä ja kestää oman aikansa. Osa muuttajista taas ei koe sopeutumisessa mitään suurempaa tunnetilaa. (Salmi & Poutanen 1996, 88). Kun uuteen kulttuuriin muuttaneelle ihmiselle on tapahtunut **akkulturaatio** eli sopeutuminen, on stressitila lähes poistunut. Akkulturaatiota edistäviä tekijöitä ovat muun muassa koulutus, kulttuurin tuntemus sekä luonteenpiirteinä riskinottokyky ja avoimuus. (Salo-Lee, Malmberg & Halinoja 1998, 119.)

Uuteen maahan muuttaessa on hyvä olla perillä niin maasta, uudesta kotikaupungista kuin koko kulttuurista, jotta akkulturaatio tapahtuisi nopeammin ja helpommin. Varsinkin oma asenne ratkaisee, kun jaksaa hyväksyä ja oppia uusia asioita sekä tiedostamaan koko muutoksen. Usein työssäkäyvä sulautuu nopeasti uuteen kulttuuriin, kun elämä pyörii lähes automaattisesti sosiaalisuuden ja aktiviteettien ympärillä. (Tanner 2002, 42 - 45.) Sopeutuminen noudattaa usein kaavaa, johon kuuluu kuviossa 3 näkyvät neljä vaihetta.

Kuvio 3. Sopeutumisen vaiheet

Ensimmäinen vaihe on **kuherruskuukausi**, jolloin koetaan viehätystä ja innostusta uutta ympäristöä kohtaan. Asiat saattavat tuntua paremmilta ja tasokkaammilta kuin kotona. Seuraava vaihe on **stressivaihe** eli kulttuurishokki, joka alkaa muutama kuukausi kuherrusvaiheen jälkeen. Tämä stressivaihe pohjautuu siihen, kun huomataan, että arki on tullut ja kaikki ei enää ole niin mukavaa. Stressivaiheessa arvostellaan asioita helposti ja aletaan näkemään ympäristön virheitä. Stressi voi aiheuttaa myös fyysistä pahoinvointia ja muita oireita, mutta se menee useimmiten parissa kuukaudessa ohi sopeutumisen myötä. **Hyväksyminen** on siitä tärkeä vaihe, että silloin ihminen pystyy aloittamaan itsensä auttamisen, kun tajuaa ongelmat ja huolensa. Yksi auttava tekijä on saman tilanteen läpi käynyt ihminen, jonka kanssa voi jakaa tuntojaan. Pikkuhiljaa, tästä alkaa **sopeutuminen** ja se voi olla lopulta vasta puoli vuotta muuton jälkeen, kun on löytänyt tavan elää uudessa kulttuurissa ja hyväksynyt ympäristön. (Salminen & Poutanen 1996, 88 - 89.)

Ruotsi, meidän länsinaapurimme, on hyvin samankaltainen maa Suomen kanssa. Suurta kulttuurishokkia ei pitäisi tulla, mutta uudessa maassa on silti aina omat haasteensa, joista ensimmäisenä kieli. Ruotsinkieli on meille suomalaisille hyvin tuttu, sillä onhan se meidän toinen virallinen kieli. Etenkin kun muutetaan Tukholmaan, kulttuurishokkia voi esiintyä helpommin kuin ruotsalaiseen pikkukaupunkiin muuttaessa. Suurkaupunkiin asettuminen on suomalaisille, varsinkin pikkukaupunkilaisille, melko iso muutos. Suurkaupungissa on jatkuvasti hälinää ja välimatkat ovat pitkiä, ruuhkista puhumattakaan. Suurkaupungissa voi kokea myös turvattomuutta, kun alkaa huomaamaan uutisissa useita otsikoita omasta kotikaupungistaan. Myös useiden muiden vieraiden kulttuurien kohtaaminen on yleistä Tukholmassa, sillä maahanmuuttajia kaupungissa on valtavasti. Myös kerjäläiset kuuluvat katukuvaan, myös keskustan ulkopuolella. Näihin kaikkiin muutoksiin voi tottua, kun oppii muokkaamaan omia mielipiteitään sekä olemalla avoin kaikelle uudelle. Oman paikan löytäminen vie aikansa, mutta se varmasti löytyy monikulttuurisen kaupungin avuin.

4 Tukholman vetovoima

Merimaisemistaan tunnettu suurkaupunki on ollut jo pitkään suomalaisten matkajien suosiossa, eikä vain helpon saavutettavuutensa vuoksi, vaan myös rikkaan kulttuurielämänsä ansiosta. Neljälletoista saarelle rakennetun pääkaupungin kulttuuritarjonta Vanhakaupungin katujen, museoiden sekä tuhansien ravintoloiden myötä houkuttelee turisteja ympäri maailmaa. Myös kattava määrä erilaisia tapahtumia ympäri vuoden kerää matkailijoita kaupunkiin. Vaikka matkailijoita riittää ympäri vuoden, ovat sesonkiaikaa etenkin kesä- ja jouluaika. Joulun lähestyessä kaupunki huokuu joulun tunnelmaa ja joulutorit muistuttavat Keski-Euroopan tyyliä. Tukholman pitkä ja rikas historia näkyy vahvasti kaupungin nähtävyyksissä, joista suosituimpia ovat Kuninkaanlinna ja vanhat kirkot. Suurkaupungiksi Tukholma on kuitenkin turvallinen ja tämän ansiosta myös erittäin suosittu perhekohde, joka on yksi jatkuvasti turistikäärältään kasvavista Euroopan pääkaupungeista. Vuonna 2013 Tukholmassa yöpyi noin 11 miljoonaa turistia majoituspalveluissa (Stockholm business region 2015a).

Ruotsista ovat nousseet useat suuret yritykset kansainvälisille markkinoille, joista suurimman osan konttorit sijaitsevat pääkaupungissa. Tämän myötä Tukholma tarjoaa monille ulkomaalaisille työpaikkoja, joihin varsinkin suomalaiset ovat tarttuneet. Suurin muuttoliike tapahtui vuosien 1960 ja 1970 välillä, jolloin suomalaisia muutti joukoittain parempien töiden toivossa Ruotsiin, varsinkin juuri Tukholman alueelle (Korkiasaari & Tarkiainen 2000, 159).

4.1 Tukholman saavutettavuus

Pääkaupungit ovat usein rakennettu veden äärelle, hyvien kauppareittien mukaan. Satamakaupunkina Tukholman saavuttaa helposti varsinkin Suomesta, kun matkustaa lautalla Itämeren pitkin länteen. Tämä onkin se perinteisin tapa, jolla useat suomalaiset ovat käyneet Tukholmassa, sillä lauttoja kulkee ympäri vuoden, ja vielä päivittäin. Matkustaminen tapahtuu pääosin yhdessä yössä, Helsingistä tai Turusta, mutta myös päivälautat kulkevat Turusta käsin. (Pieni

matkaopas 2015.) Kyseisiä laivamatkoja ja risteilyjä tarjoavat Suomessa seuraavat varustamot: Silja Line, Viking Line, Finnlines, Wasaline sekä Eckerö Line. Myös oman auton tuominen onnistuu kätevästi laivayhtiöstä riippuen. (Visitsweden 2015a.)

Tukholman läänissä toimii kaksi kansainvälistä lentokenttää, Arlanda sekä Bromma, joista Arlanda on paljon suurempi ja kansainvälisempi. Arlandan lentokentällä on merkittävä rooli Pohjoismaiden lentoliikenteessä, sillä lentokentältä lentää 81 lentoyhtiötä 181 kohteeseen ympäri maailmaa. Arlandan lentokenttää käytti jopa 22,4 miljoonaa lentomatkustajaa vuonna 2014. Bromman lentokentältä lentää kuusi eri lentoyhtiötä, mutta kansainvälisesti vain neljään kohteeseen. (Swedavia 2015ab.) Molemmille kentille lentää Suomesta muun muassa Finnairin ja Norwegian toimesta. Suomen lentokentistä Helsinki–Vantaalta, Turusta, Vaasasta, Tampereelta, Porista sekä Maarianhaminasta lennetään suoria lentoja Tukholman lentokentille. (Skyscanner 2015.)

Suomesta pääsee tietysti myös Pohjoisen kautta autolla Ruotsin puolelle ja sieltä Tukholmaan. Pohjoismaiden passivapaussopimuksen ansiosta Suomen ja Ruotsin rajalla ei ole rajatarkastusta, mutta tarkastus voidaan silti tehdä, jos turvallisuustilanne edellyttää. Rajanylityspaikkoja ovat Haparanda–Tornio, Övertorneå–Ylitornio, Pajala–Kolari ja Karesuando–Karesuvanto. (Autoliitto 2015.)

4.2 Yleistietoa Tukholmasta

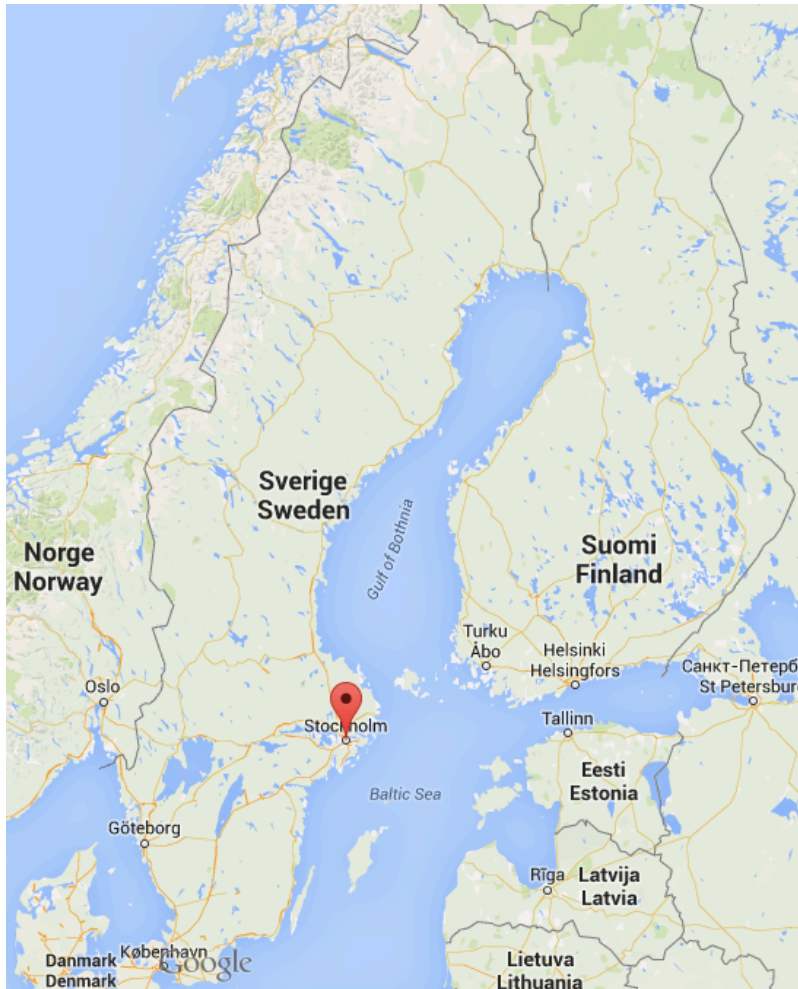
Tukholman lääniin kuuluvassa Ruotsin pääkaupungissa on asukkaita jopa yli 900 000, mikä tekee siitä Ruotsin suurimman kaupungin. Suur-Tukholman alueella 2,1 miljoonaa asukasta. Pääkaupunkina Tukholma on myös Ruotsin talouden, politiikan ja kulttuurin keskus.

Ruotsi on perustuslaillinen monarkia ja nykyinen hallitsija, Kuningas Carl XVI Gustaf, on hallinnut vuodesta 1973 saakka (Sveriges Kungahuset 2015). Tu-

kholmassa sijaitseva Kuninkaanlinna toimii kuninkaan edustuslinnana virkatehtävissä, mutta on myös samalla suosittu turistinähtävyys. Tukholmassa järjestetään vuosittainen Nobel-juhla, missä jaetaan merkittäviä tunnustuksia eri aloilta ympäri maailmaa. Ensimmäiset palkinnot jaettiin vuonna 1901. (Nobelprize 2015.) Tukholmassa, niin kuin koko Ruotsissa, kello on Suomen aikaa tunnin jäljessä eli se kuuluu aikavyöhykkeeseen GMT+1. Kesä-aika on käytössä maaliskuusta lokakuuhun. (Converworld 2015.)

4.2.1 Sijainti ja ilmasto

Tukholma sijaitsee Pohjoismaiden suurimmassa maassa, Ruotsissa ja on maan suurin kunta. Kaupungin sijainti on 59° 19' 36" pohjoista leveyttä ja 18° 4' 16" itäistä pituutta eli se sijoittuu Ruotsin keskiosaan, Itämeren länsirannikolle (Suomen ulkoasiainministeriö 2015). Maapinta-alaltaan Tukholma on 187,16 neliökilometriä, joista sisävesien osuus on noin 12%. Metropolialueeltaan Tukholma on 6 524,13 neliökilometriä. (Statistiska centralbyrån 2015). Yksi Ruotsin suurimmista kaupungeista, yliopistokaupunki Uppsala sijaitsee noin 80 kilometriä Tukholmasta pohjoiseen. Etäisyys Tukholmasta Helsinkiin on 395,9 kilometriä (Distance From To 2015). Kuvassa 1 näkyy Tukholman sijainti Ruotsin keskiosassa. Naapurimaina näkyvät Norja ja Suomi.

Kuva 1. Tukholman sijainti (Google Maps 2015)

Tukholman merkittävin järvi on Mälaren, joka on Vänernin ja Vätternin jälkeen koko Ruotsin kolmanneksi suurin järvi, pinta-alaltaan 1 140 neliökilometriä (Norrvatten 2015). Tukholma sijaitsee Mälarenin itäisellä rannalla ja järvi on kaupungin asukkaille elintärkeä, sillä se on merkittävä juomaveden lähde. Keskisyvyydeltään järvi on 12,8 metriä ja syvin kohta on jopa 66 metriä syvä. (Mälarens vattenvårdsförbund 2015). Tukholman keskusta-alueelle ylettyy myös 375 hehtaaria suuri, keskisyvyydeltään 15,7 metriä oleva lahti nimeltä Saltsjö (Stockholm vatten 2015).

Tukholma on tunnettu maailmalla kauniista ja idyllisestä saaristostaan, jossa kesäisin viettävät aikaa niin paikalliset mökkeilijät kuin turistitkin. Saaristosta löytyy yhteensä noin 30 000 saarta, luotoa ja särkkää. Tukholman saaristo on maan suurin saaristo-alue ja se ulottuu jopa 80 kilometriä kaupungista itään.

Suurien turistimäärien vuoksi, saaristosta löytyy paljon majoituspalveluita sekä erilaisia aktiviteettejä. (Visit Sweden 2015b.)

Ilmasto vaihtelee vuodenaikojen mukaan, mutta talvi on melko samanlainen kuin Etelä-Suomen talvi, sillä se on todella leuto. Leutoutta Keski- ja Etelä-Ruotsiin aiheuttavat golfvirrat (Visit Sweden 2015c). Lunta sataa usein vain parin kuukauden aikana ja pakkasta ei ole paljoa, mutta kosteutta ja sumua senkin edestä. Kylmimmät kuukaudet ovat tammi- ja helmikuu. Kevät saapuu maaliskuun aikoihin, jolloin ilma on usein lämpöasteiden puolella päivisin ja ilmat vuorottelevat aurinkoisten kelien ja sateiden välillä. Kesällä Tukholmassa voi nauttia pitkistä, valoisista ja lämpimistä päivistä. Keskilämpötila heinäkuussa on 22 lämpöastetta. Varsinainen syksy taas alkaa melko myöhään, sillä lämpimiä päiviä riittää vielä koko syyskuun. Syksy on muuten sateinen ja kostea, jolloin päivänvalo ei paljoa näy. (World Climate Guide 2015). Kasvillisuus taittuu Etelä-Ruotsin tavoin pyökki- sekä tammimetsiin, mutta myös Keski-Ruotsin tavoin seka- ja havumetsiin (Norden Pohjoismainen kulttuuripiste 2015). Saaristoalue puolestaan on pääosin kallioinen ja ruohikkoinen sekä hyvin puhdasta ja suojeltua aluetta (Visit Sweden 2015d).

4.2.2 Historia

Ensimmäinen maininta Tukholmasta löytyy eräästä kirjeestä vuodelta 1252, jossa mainitaan myös Birger Jaarli. Birger Jaarlia, oikealta nimeltään Birger Magnusson, pidetään Tukholman perustajana ja hän hallitsikin lopulta koko Ruotsia 1200-luvulla. Hänen toimesta säädettiin ensimmäiset lait koko Ruotsissa, kuten kirkko- ja kotirauhalait. Toisen, ei niin tunnetun, teorian mukaan Tukholma syntyi 1000-luvun lopulla, koska merirosvot polttivat lähellä sijaitsevan Sigtunan vuonna 1187. (Walk in Stockholm 2015.)

Tukholma alkoi kasvamaan nopeasti, kun nykyiseen Vanhaan kaupunkiin virtasi kauppiaita, kalastajia ja käsityöläisiä. Kasvua vauhditti etenkin saksalaisen kaupungin Lübeekin ja Tukholman välille tehty sopimus, joka edellytti kauppiaiden vapautta tullimaksuja kohtaan, kun kauppaa tehtiin Ru-

otsissa. Nämä kauppiat saivat myös oikeuden asettua Tukholmaan asumaan. Tukholmasta tuli pääkaupunki vuonna 1436 ja se pääsi eroon Tanskan hallinnasta Gustav I Vasa johdolla vuonna 1523. (Encyclopedia Britannica 2015.)

Puolivälissä 1600–lukua Tukholma kasvoi nopeasti ja sillä oli hetkellisesti paljon valtaa, koska kaupungista tuli itsenäisesti hallinnollinen yksikkö. Tulipalo kuitenkin tuhosi laajalti kaupunkia 1700–luvulla, jonka jälkeen aloitettiin rakentamaan kivitaloja. Kyseiseltä luvulta löytyy myös paljon viittauksia kulttuurielämästä, kuten kirjallisuudesta ja tieteellisistä akatemoista. (Encyclopedia Britannica 2015.)

Tukholmassa 1800–luku oli kehityksen aikaa. Kaupunkiin rakennettiin vesi- ja viemäriverkosto vuonna 1860, jonka ansiosta kaupunki sai puhtaampaa vettä sekä epidemioita kuriin. Useat tehtaat ja erilaiset konepajat aloittivat toimintansa ja rautateiden ansiosta myös matkustaminen helpottui, mikä sai ihmisiä muuttamaan myös kaupungin ulkopuolelle. Vuonna 1880 asukkaita oli jo 200 000 ja kaupunki jatkoi vain kasvamistaan. Ensimmäinen maailmansota 1900–luvun alussa ravisutti kaupunkia ruokapulalla, mutta kaupunki jatkoi sodan jälkeen kasvuaan ja kehitystään. Ruotsi pysyi puolueettomana ensimmäisen ja toisen maailmansodan (Pohjola Norden 2015). Kaupungintalo avattiin vuonna 1923 ja 1925 naiset saivat äänioikeuden. Lähiöt laajenivat ja liikenne kasvoi sekä terveydenhuollon palvelut yleistyivät. Myös maahanmuutto muista maista vilkastui. Yksi lähihistorian merkittävimmistä tragedioista tapahtui vuonna 1986, kun Ruotsin pääministeri Olof Palme murhattiin Tukholmassa. (Nyistockholm.se 2015.)

4.2.3 Talous

Ruotsi on tunnettu menestyneenä ja ihanteellisen elintason omaavana maana, vaikka maata on horjuttanut muun muassa 1990–luvulla työttömyys ja maailmanlaajuinen taantuma vuosina 2000-2002 sekä 2009. Talouden perustana toimii alunperin puutavara, vesivoima ja rautamalmi, joiden ansiosta

suurimpia vientituotteita ovat edelleenkin erilaiset paperi- ja puutavarat, sellu sekä rauta- ja terästuotteet. Myös erilaiset koneet, moottoriajoneuvot sekä kemikaalit ovat nousseet vuosikymmenten saatossa erittäin tärkeiksi osiksi ulkomaankauppaa. Bruttokansantuote oli 393,8 miljardia US dollaria vuonna 2013, mikä tekee 40 900 US dollaria yhtä asukasta kohden. Ruotsi on kuullut Euroopan Unioniin vuodesta 1995, mutta se ei käytä euroa valuuttanaan. Nykyinen Ruotsin kruunu on käynyt läpi erilaisia muutoksia, mutta se on ollut käytössä jo 1800-luvun lopulta asti (CIA 2015; Valuutat 2015.)

Tukholma on koko Ruotsin talouden ja yrittäjyyden keskus ja merkittävän suuri osa Ruotsin yrityksistä perustetaan juuri Tukholmassa. Ennätysvuosi oli 2011, jolloin Tukholmassa rekisteröitiin 14 000 uutta yritystä. Koko Tukholman läänissä niitä rekisteröitiin kyseisenä vuonna yli 24 000. Suurin työllistäjä on palvelusektori. Kaupungin liikevaihdoltaan suurimmat yritykset ovat Ericsson, Vattenfall AB ja Skanska AB. (Stockholm Business Region 2015b; My news desk 2015.)

Tukholmassa työskenteli vuonna 2013 kaiken kaikkiaan 503 000 ihmistä. Ikäväliltä he olivat 17-74 vuotiaita. Työttömänä oli kyseisenä vuonna miehistä 6,9% ja naisista 6,2%. Keskitulot Tukholmassa vuonna 2011 oli miehillä 351 600 kruunua ja naisilla 274 500 kruunua. (Stockholms Stad 2015b.)

4.2.4 Liikenne

Julkisen liikenteen toimivuus on erittäin tärkeää suurkaupunki-alueella, jossa tuhannet ihmiset kulkevat työmatkansa bussien, metrojen, lähijunien ja raitiovaunujen voimin. Suosituin kulkuväline on vuonna 1950 käyttöön otettu metroverkosto, joka kuljettaa ihmisiä sadalta eri pysäkiltä läpi Suur-Tukholman aluetta (T-banan.se 2015). Kuva 2 havainnollistaa Suur-Tukholman erittäin laajaa ja toimivaa metroverkostoa. Kuvan keskiosan oikealla puolella sijaitsee ydinkeskusta, jonka kautta kulkevat kaikki linjat. Välimatkat Etelä-Tukholmasta Pohjois-Tukholmaan voivat helposti kestää yli tunnin.

Kuva 2. Tukholman alueen metrokartta (Tunnelbanekartan 2015)

Tukholman alueen liikennöinnistä vastaa yhtiö nimeltä SL eli Storstockholms lokaltrafik, jonka palveluita käyttää lähes 800 000 ihmistä päivittäin. Paikallisliikenteen käyttöön riittää vain yksi lippu, jonka avulla pystyy matkustamaan esimerkiksi metrolla, bussilla tai lähijunalla. Niin sanottu kertalippu, mikä on voimassa 75 minuuttia, maksaa vajaan 40 kruunua. Kuukauden voimassa oleva kortti maksaa aikuisilta noin 800 kruunua. SL:llä on olemassa erilaisia alennuksia lippuihin, kuten opiskelija-alennukset ja ne löytyvät Storstockholms lokaltrafikin verkkosivuilta. (SL 2015.) Liikenteen muutoksia, kuten julkisen liikenteen hidasteita ja moottoriteiden tietöitä, pystyy seuraamaan trafiken.nu –sivuilta (Trafiken 2015).

Tukholmassa on käytössä ruuhkamaksujärjestelmä, jonka vuoksi kaikki sekä Ruotsin että ulkomaan rekisterissä olevat henkilöautot, kuorma-autot ja alle 14 tuhatta painavat bussit ovat maksuvelvollisia. Ruuhkamaksualueet otettiin käyttöön vuonna 2007, jotta parannettaisiin liikenneturvallisuutta, saavutettavuutta ja ympäristönäkökohtia sekä autettaisiin tieinfrastruktuuriin tehtävien

investointien rahoitusta. Vasta tammikuusta 2015 lähtien maksut ovat peritty myös ulkomaan rekisterissä olevilta ajoneuvoilta. Maksujärjestelmä on automaattinen, sillä se tunnistaa rekisterikilven, kun ajoneuvo ajaa tienvarressa sijaitsevan maksuaseman ohi. Maksuja peritään arkipäivisin klo 6.30 -18.29 aikana, mutta ei pyhäpäivinä eikä heinäkuussa. Maksun suuruus riippuu vuorokauden ajasta, mutta enimmäismäärä yhtä ajoneuvoa ja vuorokautta kohden on 60 kruunua. Kuljetushallitus lähettää kuukauden päätteeksi laskun, mihin ovat merkitty kaikki kuukauden sisään tehdyt maksuaseman ohitukset. (Transportstyrelsen 2015.) Ruotsissa rattijuopumuksen promilleraja on 0,2 promillea (Trafikverket 2015.)

4.2.5 Väestö

Jos perustukholmalaista kuvailee muutamalla sanalla, voi käyttää esimerkiksi sellaisia kuvauksia, kuten hyvin pukeutuva ja kiireinen työmyyrä. Tukholmalaiset nauttivat arjen pienistä nautinnoista, kuten pitkistä kahvihetkistä ja ravintolaillallisista. Sisimmiltään monet tukholmalaiset tuntuvat kuitenkin olevan suomalaisten tavoin luonnonläheisiä sekä ystävällisiä ruotsalaiseen tapaan. Valtavan kulttuurikirjon myötä kaduilla voi tuoksua niin afrikkalaisuus kuin aasialaisuus, sillä maahanmuuttajien myötä katukuvaan on lisääntynyt suuri määrä erilaisia etnisiä yhteisöjä. (Kaijomaa 2015.)

Vajaan 900 000 asukkaan Tukholmassa väestötiheys on noin 4700 asukasta/km² ja Suur-Tukholman väestö on 22% koko Ruotsin väestöstä. Väestön keskimääräinen ikä on 40 vuotta, mutta noin 40% väestöstä ovat iältään 20-44 vuotta. Virallisen kielen, ruotsin, lisäksi Suur-Tukholman alueella puhutaan maahanmuuttajien vuoksi muun muassa suomea, englantia, arabiaa, serbiaa ja espanjaa. Maahanmuuttajia ovat vajaa 30% Tukholman väestöstä ja eniten heitä tulee Suomesta, Irakista ja Iranista. Tukholman lääniin kuuluu yhteensä 26 kuntaa, joista asukasluvultaan suurimmat ovat Tukholma, Huddinge, Nacka, Södertälje, Botkyrka sekä Haninge. (World Population Review 2015.)

Koulutusjärjestelmä toimii lähes samalla tavalla kuin Suomessa ja se on ilmainen lukioon ja ammattikouluun asti. Neljä viidestä alle 6 –vuotiaasta lapsesta käy päiväkotia ennen peruskoulun aloittamista. Suuren maahanmuuttajamäärän vuoksi koulutustarjonta on kielellisesti erittäin monipuolista. (Stockholms Stad 2015a.) Tukholman Yliopistossa opiskelee noin 67 000 opiskelijaa (Stockholm Universitet 2015.) Virallinen kieli on koko maan tavoin ruotsi, joka kuuluu pohjoismaisiin germaanisen kielikunnan kieliin. Virallisia vähemmistökieliä ovat suomi, mäenkieli, saame, jiddiś, romanikieli ja ruotsalainen viittomakieli. (Norden 2015.)

4.2.6 Asuminen

Tukholman lähes 900 000 asukkaasta 90% asuu kerrostaloissa, joista 45% on vuokrahuoneistoja ja 55% omistusasuntoja (Stockholms stad 2015b). Tukholman asuntopulasta on uutisoitu laajasti Suomessa asti, sillä se on todella huonossa tilanteessa. Asuntotilanne on hyvin hankala kasvavassa suurkaupungissa, sillä asuntojen määrä ei ole kasvanut tarpeeksi nopeasti kasvavaa ihmismäärä nähden. Varsinaisia vuokra-asuntoja on niin vähän tarjolla, että alivuokralaisuus on yleistynyt. Jonotustilanne vuokra-asunnoista voi olla lähes kymmenen vuotta. (YLE 2015.) Vuokra-asuntojen lisäksi yleinen asumismuoto on asumisoikeusasunnossa asuminen, mikä vastaa suomalaista omistusasuntojärjestelmää. Tämä asumismuoto on ollut suuressa kasvussa. (Suomen ulkoasiainministeriö 2015.)

Jos asunto ei tule suoraan uuden työpaikan välityksellä, tulisi asunnon etsiminen aloittaa välittömästi Suomesta käsin. Eri asunnonvälitysfirmat tarjoavat palvelujaan myös englanniksi, joten niiden verkkosivuilta on helppo etsiä haluamaansa kohdetta. Asunnon etsimiseen kannattaa käyttää kaikkia mahdollisia kontakteja sekä tietysti aikaa ja kärsivällisyyttä. Kodissa viihtymiseen kannattaa panostaa, sillä se on erityisesti ulkomailla tärkeä kiintopiste ja tekee asettumisesta viihtyisämpää (Tanner 2002, 37-38).

4.2.7 Kulttuurielämä

Tukholma tunnetaan monipuolisena kulttuurikaupunkina, jonne tehdään paljon kulttuurimatkoja. Tapahtumia on ympäri vuoden ja kaiken ikäisille löytyy jotain nähtävää ja koettavaa. Etenkin muoti, suunnittelu, tekniikka, musiikki, urheilu ja erilaiset innovaatiot ovat kaupungissa esillä. Rikkaan historiansa ansiosta se tarjoaa myös näyttävää arkkitehtuuria, yli sata museota ja keskiajan tunnelmaa hyvin säilyneessä Vanhassa kaupungissa. Yksi maailmanperintökohteista on kuninkaallisten yksityisasunto, Drottningholmin linna, jota on aloitettu rakentamaan jo 1600-luvulla. Tukholmassa ravintolakulttuuri kukoistaa ja ravintoloita löytyy niin katukeittiöistä Michelin-tähdillä varustettuihin ravintoloihin. Ruotsalainen ilmiö, Fika-kulttuuri, on ruotsalainen tapa viettää sosiaalista aikaa kahviloissa hyvän juoman ja leivoksen kera. Jo suuren turistimäärän vuoksi ostosmahdollisuudet ovat huipussaan ja kävelykadut ovat täynnä trendikkäitä design- ja vaateputiikkeja.

Tukholma on yksi Euroopan tapahtumarikkaimmista kaupungeista, joten tapahtumia kaupungissa riittää musiikin, urheilun, festivaalien ja messujen saralta ympäri vuotisesti ja ne keräävät kaupunkiin myös paljon matkailijoita. Tukholmaa voidaan sanoa imagoltaan trendikkääksi ja ilmapiiriltään avoimeksi sekä vastaanottavaksi kaupungiksi. (Stockholm business region 2015c.)

4.3 Suomalaiset Tukholmassa

Suomalaisilla on pitkä historia Ruotsissa jo keskiajalta saakka, jolloin ensimmäiset suomalaiset muuttivat Tukholmaan. Meri on toiminut satoja vuosia yhdistävänä kulkuväylänä ja kulttuurit ovat tämän ansiosta muovautuneet hyvin samankaltaisiksi. Suurimpana kulttuurierona voidaan pitää kieltä, mutta molemmissa maissa puhutaan silti toistensa kieliä vähemmistökielinä. Suurin siirtolaisuuden aika alkoi 1950-luvulla, mutta oli kuitenkin huipussaan 1960- ja 1970-luvuilla, kun Suomen työttömyys ja huono työllisyystilanne ajoi suomalaisia Ruotsiin töihin. (Björklund 2012, 11.) Valtaosa suomalaisista asettui Tukholmaan tai sen läheisyyteen, sillä alueella oli suuren väestöpohjan ansi-

osta runsaasti työpaikkoja ja se oli sijainniltaan helposti saavutettavissa (Korkiasaari & Tarkiainen 2000, 159-160). Nykyään suomalaiset muuttavat nimenomaan vasta opintojensa jälkeen töihin, eivätkä enää pelkän peruskoulun suorittamisen turvin (Björklund 2012, 14). Vuoden 2012 tilaston mukaan Tukholmassa asui noin 17 500 Suomessa syntynyttä ruotsinsuomalaista ja noin 29 000 asukasta, joilla oli ainakin toinen vanhemmista syntynyt Suomessa (Sisuradio 2015).

Vielä 1970-luvulla oli käytössä käsite ”Ruotsin suomalainen”, mutta kymmenen vuotta myöhemmin puhuttiin jo ”ruotsinsuomalaisista”. Tämä pohjautui siihen, että pysyvä asettautuminen ja vähemmistöidentiteetin syntyminen oli tapahtunut . (Björklund 2012, 17.) Heti 2000-luvun alussa Ruotsi tunnusti suomalaiset viralliseksi vähemmistöksi ja suomenkielen vähemmistökieleksi, sillä suomalaisilla on pitkä historia Ruotsissa ja identiteettiä halutaan tukea (Länsstyrelsen Stockholm 2015).

Suomalaisten asettuessa Tukholmaan, syntyi sinne pikkuhiljaa omia tiedotusvälineitä ja kulttuurielämää. Sanotaan, että alku oli hankalaa ja hidasta, mutta sitä alkoi kehittämään varsinkin 1940-luvulla syntynyt aktiivinen siirtolaissukupolvi. Ensimmäiset radio- ja televisio-ohjelmat syntyivät 1960-luvulla sekä esimerkiksi ensimmäistä lehteä nimeltä Viesti julkaistiin jo vuonna 1918, kun muita siirtolaislehtiä (Tukholman uutiset, Tukholmalainen) julkaistiin 1950- ja 1960-luvuilla. Kulttuurikehityksen ansiosta suomalaiset nauttivat värikkäistä kirjallisuus- ja musiikkipiireistä, joiden myötä oli erilaisia tapahtumia. Vuonna 1894 perustettu Tukholman Suomalainen Seura on ollut merkittävässä roolissa kulttuurielämän kehityksessä ja sen toimesta perustettiin myös ensimmäinen suomenkielinen teatteriryhmä vuonna 1915. Tukholman Suomalainen Seura oli mukana myös urheilutoiminnassa eri lajien parissa. (Korkiasaari & Tarkiainen 2000.)

Nykyään Tukholmassa on edelleen laajasti suomalaisille suunnattua toimintaa ja seuroja riittää eri kiinnostuksen kohteiden mukaan. Jopa eri kirjastoissa järjestetään lukupiirejä suomalaisille ja pieniä Suomi-putiikkeja on perustettu suomalaisten elintarvikkeiden jälleenmyyntiä varten. Ulkosuomalainen.com -

sivusto esittelee hyvin koko Ruotsin ja Tukholman alueen järjestöjä ja ryhmiä, joihin uusi tukholmalainen voi ottaa halutessaan yhteyttä. Esimerkiksi Vanhassa kaupungissa sijaitseva Tukholman suomalainen seurakunta tarjoaa suomalaisille kirkollisia palveluita ja mahdollisuuden tutustua muihin suomalaistaustaisiin. Tukholman yliopistolla on ollut edelleen iso vetovoima suomalaisia opiskelijoita kohtaan, joten heillekin on kehittynyt omia ryhmiä. Tukholmassa asuviin suomalaisiin saa hyvin kontaktia myös Facebookissa olevien erilaisten ryhmien toimesta. Yksi suosituimmista on Tukholman suomalaiset -ryhmä, jossa jaetaan paljon ilmoituksia puolin ja toisin. (Ulkosuomalainen.com 2015; Svenska kyrkan 2015.)

5 Opas Tukholmaan muuttoon esittely

Ajatus oppaasta lähti liikkeelle, kun kirjoittaja itse oli muuttamassa Tukholmaan loppuvuodesta 2014 ja edessä oli paljon epätietoutta muuttoon liittyvissä asioissa. Oppaan tavoitteena on auttaa Suomesta muuttavaa selviytymään muuton eri vaiheista. Opas koostuu teorian lisäksi kolmesta muistilistasta, jotka ovat *Suomessa hoidettavat asiat*, *Tukholmassa hoidettavat asiat* ja *Vinkkejä Tukholmaan asettuvalle*. Opas tulee saataville sähköisessä muodossa Ulkosuomalainen.com –sivustolle.

5.1 Projektin suunnittelu ja toteutus

Marraskuussa 2014 aloitin aineiston keräämisen, sillä olin juuri muuttanut itse Tukholmaan ja asiat olivat minulle ajankohtaisia. Aineistoa keräsin pääasiassa virastojen internetsivuilta, mutta myös kirjoista. Facebookista löytyi Tukholman suomalaiset –ryhmä, josta löytyi jonkin verran tietoa ruotsinsuomalaisten elämästä ja suomalaisista tapahtumista. Aluksi muistilistojen aineiston keruu jäi kuitenkin hieman tauolle, kun aloitin opinnäytetyön teoriaosuuden kirjoittamisen. Palasin muistilistojen muistiinpanojen pariin helmikuussa 2015 ja sain tehtyä listat oppaaseen. Samalla oma muutto oli jo tapahtunut ja arki

tasaantunut, joten käytin aikaa tutustuen tukholmalaisiin ja seuraillen uutta ympäristöä.

Aineistoon tutustuessani huomasin pian kulttuurin merkityksen ulkomaille muuttaessa. Ruotsin ja Suomen kulttuurierot eivät ole suurimmasta päästä, mutta pelkästään kieli ja kommunikointi vaikuttavat sopeutumiseen jo merkittävästi. Kulttuurieroja tarkastellessa Ruotsia pidetään vähemmän maskuliinisenä maana kuin Suomea (Hofstede) eli Suomessa siedetään enemmän auktoriteetteja ja hierarkiaa, kun taas Ruotsissa vältetään herkemmin konflikteja sekä päätöksenteko on Suomea demokraattisempaa (Salminen & Poutanen 1996, 32). Myös tutustuminen uuden maan ja kaupungin kulttuuriin sekä kulttuurielämään avartavat paljon näkemystä koko kaupungista. Esimerkiksi minulle olisi voinut tulla isompana kulttuurishokkina se, että Tukholma on niinkin täynnä maahanmuuttajia ja uusia kulttuureja. Olin kuitenkin lukenut asiasta etukäteen ja osasin suhtautua siihen, kun tapasin päivittäin eri kulttuuria edustavia henkilöitä. Kaupungista on hyvä tietää perusfaktoja, jotta tietää millä mallilla asiat ovat ja mitä historiassa on tapahtunut.

Etsin toimeksiantajaa noin kuukauden verran ja lopulta marraskuussa 2014 sopivaksi löytyi Ulkosuomalainen.com. Sivusto myös ilmoitti etusivullaan halukkuudestaan päivittää sivustoaan ja toivoi apua sekä ideoita siihen. Lähetettyäni sähköpostin oppaan ideasta sekä tarjoamalla sitä sen valmistuttua, sain myönteisen vastauksen yhteistyöstä. Teimme sopimuksen yhteistyöstä ja sain vapaat kädet oppaan sisältöä sekä ulkoasua varten. Yhteydenpito toimeksiantajan edustajan Jann Kuusisaaren kanssa sujui sähköpostin välityksellä.

Oppaan suunnittelu tapahtui pitkällä aika välillä, sillä alkuun keräsin muuttoon ja kulttuuriin liittyvää aineistoa, yleistietoa kaupungista ja lopuksi asettumiseen vinkkejä. Heti aluksi piti päättää rajaamisesta ja tämän opinnäytetyön kohdalla se rajautuu Suomesta, työn perässä Tukholmaan muuttavan ihmisen näkökulmaan. Tein myös heti suunnitelman omasta aikataulustani oppaan tekemiseen, jolloin päätin, että muistilistojen teko ja valmiiksi saaminen sijoittui koko opinnäytetyön viimeiseksi vaiheeksi. Liitteenä löytyviin muistilistoihin oli mielestäni melko helppo rajata aiheet, sillä muuton valmisteleminen kotona ja

lopuksi uudessa maassa, ovat mielestäni koko muuttoprojektin oleellisemmat asiat. Omat asettumiseen liittyvät vinkkini tulevat niin sanotusti kaupan päälle.

Lopulta opas toteutui niin, että ensimmäisessä osiossa käsitellään ulkomaille muuttota yleisesti, työn perässä muuttamisen näkökulmasta ja lopuksi muutamia aiheeseen liittyviä käsitteitä. Toinen osio, kulttuuri, avaa kulttuuria käsitteenä ja tarkastelee yhtä kulttuuriteoriaa. Ennen varsinaisen kulttuuriin sopeutumisen osion alkamista, avataan paria aiheeseen liittyvää käsitettä. Kolmannessa osiossa tarkastellaan Tukholman vetovoimaa ja sen saavuttamista Suomesta käsin. Myös kaikki oleellinen ja yksinkertainen perustieto on kerätty kasaan, jotta kaupunkiin tutustuisi hieman lisää. Samalla käydään lyhyesti läpi suomalaisten historiaa Tukholmassa.

Ulkoasu on selkeä ja pelkistetty, mutta muutaman kuvan ja kaavion on tarkoituksena auttaa havainnollistamista. Liitteenä olevan Opas Tukholmaan muuttoon –muistilistat etusivun valokuvan olen ottanut itse.

5.2 Toimeksiantaja

Opinnäytetyöni toimeksiantajana on Ulkosuomalainen.com –sivusto, joka on rekisteröity käyttöön vuonna 2000 (Kuusisaari 2015). Ulkosuomalainen.com tarjoaa kattavat maakohtaiset sivut ulkomaan muuttota suunnitteleville tai siellä jo asuville. Ulkosuomalainen.com esittelee eri maiden ja niiden kaupunkien seuroja, kuten esimerkiksi erilaisia järjestöjä, virastoja ja jopa Suomi-kouluja. Sivusto julkaisee myös erilaisia artikkeleita, uutisia ja muita aiheisiin koskevia ilmoituksia. Ulkosuomalainen.com on avoin kaikille sekä sen käyttö on täysin ilmaista. Internetsivujen osoite on nimensä mukaisesti ulkosuomalainen.com. (Ulkosuomalainen.com 2014.)

Ulkosuomalainen.com on Tanskassa asuvan Jann Kuusisaaren perustama sivusto, joka pitää helposti kaiken ulkomaihin liittyvän tiedon yhden ja saman sivuston alla. Idea sivuston luomiseen lähti Kuusisaaren henkilökohtaisesta tarpeesta kartoittaa suomalaistoimintaa Tanskassa ja se kehittyi siitä myös

kiinnostukseksi ulkosuomalaistoimintaa kohtaan yleisestikin, muissakin maissa kuin Tanskassa. Toiminnan alkaessa vuonna 2000, ulkosuomalaistoimijoiden internetprofiilit sekä kotisivut olivat vielä harvinaisuus eli tietojen keräämiselle ja toiminnan kartoittamiselle oli silloin aivan erilainen tarve kuin nykyään, sillä melkein kaiken löytää nyt helposti Googlesta tai Facebookista. Ulkosuomalainen.com -sivusto on rakennettu WordPress –pohjalle ja luomisessa auttoi Rantapallo.fi- sivustolla vaikuttava Jani Uljas, joka antoi neuvoja alkuun. Siitä Kuusisaari on itse jatkanut sivuston rakentamista eteenpäin. Suurin osa sivuston uusista tiedoista tulee ulkopuolisilta, joten yhteydenottoja sivusto saa aina silloin tällöin, kun suomalaiset eri puolilta maailmaa lähettävät päivityksiä tietoihin. Kuusisaari yrittää myös itse seurata maailman menoa.

Ylläpitokustannukset Kuusisaari maksaa tällä hetkellä omasta taskustaan, mutta aikaisemmin hän on saanut hieman tukea eri mainostajilta ja sponsoreilta. Ulkosuomalainen.comia Kuusisaari on pitänyt enimmäkseen yksin, mutta mukana on ollut muitakin toimijoita. Sivustolla oli myös toimitusryhmä, joka periaatteessa toimii vieläkin, mutta ei ole ollut aktiivinen moneen vuoteen. (Kuusisaari 2015.)

Pyytäessäni Kuusisaarta lopuksi kuvailemaan omin sanoin Ulkosuomalainen.com -sivuston ideaa, hän kiteytti sen seuraavasti: *Ulkosuomalainen.com toimintaideana on luoda virtuaalinen kohtaamismispaikka ja informaatiokeskus ulkosuomalaisille sekä muille aiheesta kiinnostuneille. Tavoitteena kerätä ulkosuomalaisia koskevia ja kiinnostavia asioita, eri ulkosuomalaisjärjestöjen yhteystietoja sekä yleistä tietoa elämisestä maailman monissa maissa. Hanke pohjautuu yleishyödyllisille periaatteille ja päämääränä on erilaisten maksuttomien aiheeseen liittyvien palveluiden tuottaminen yksityishenkilöille sekä ei-kaupallisille yhdistyksille ja ryhmille.* (Kuusisaari 2015.)

6 Pohdinta ja arviointi

Opinnäytetyön tavoitteena oli tarjota kattava opas Tukholmaan muuttavalle suomalaiselle. Opas syntyi puolen vuoden aikana ja se luovutetaan työn toimeksiantajan, Ulkosuomalainen.com:in, käyttöön toukokuun aikana. Pääluvut tarkastelevat ulkomaille muuttoa, kulttuuria sekä Tukholman omaa vetovoii-

maa. Tavoitteiden saavuttamiseksi oppaan tulisi olla selkeä ja hyödyllistä tietoa tarjoava paketti.

6.1 Yhteenveto

Opinnäytetyön tekeminen on pitkä sekä vaativa prosessi, ja siihen on mahdunut kaikenlaisia tunteita. Olen tyytyväinen voidessani tehdä opinnäytetyöni näin henkilökohtaisesta kokemuksesta, sillä se oli minulle hyvin ajankohtainen ja mielenkiintoinen prosessi. Opin paljon koko projektin aikana ja toivon tästä olevan paljon hyötyä niille, joilla on sama urakka joskus edessä.

Ensimmäisessä luvussa käsitellään ulkomaille muuttoa, ja se toimiikin koko opinnäytetyön pohjana. Tämä luku sopii mielestäni hyvin alkuun, ja se konkretisoi koko opasta.

Kulttuuri on hyvin laaja ja siitä löytyy paljon tutkittua tietoa sekä se kulkee tiivistä matkailuopinnojen ohella. Yksi opinnäytetyön vaikeimmista vaiheista olikin juuri kulttuurikirjojen kartoittaminen ja oikeanlaisen tiedon löytäminen. Päätin perehtyä sopeutumiseen, sillä se on niin tärkeä ja oleellinen asia, kun kaksi kulttuuria kohtaa vieraassa maassa. Suurin kompastuskivi voi olla kulttuurierot, joihin ei osaa sopeutua ja tämän myötä ajautuu stressaavaan kulttuurishokkiin.

Suomen ja Ruotsin kulttuuria sekä kulttuurieroja on tarkasteltu Geert Hofsteden luomalla luokittelumallilla, jossa eroavaisuuksia mitataan erilaisilla ulottuvuuksilla. Suomen ja Ruotsin kulttuuria pidetään useimmiten lähes samanlaisena, mutta selviä eroja kuitenkin löytyy. Valtaetäisyyden tasot olivat Suomella ja Ruotsilla hyvin samanlaiset eli melko pienet. Tämä tarkoittaa, että molemmat maat ovat tasa-arvoisia, ja päätösvaltaa jaetaan niin perheissä kuin työelämässäkin. Epävarmuuden välttämisen tasolla ero on jo hyvin selvä, sillä Ruotsi asennoituu tulevaisuuteen rennommin kuin Suomi. Tämä voi johtua esimerkiksi siitä, että Ruotsi on itsevarmempi ja huolettomampi uusien riskien ottamisessa sekä ahkeroinen tapahtuu sen tarpeellisuuden myötä.

Suomalaiset ajattelevat usein työn tekemistä juuri sen tekemisen vuoksi, koska yhteiskuntaan kuuluvuuden vuoksi on tärkeää tehdä jonkinlaista työtä. Tämä ajatus tekee suomalaisista hieman ahkerempia. Maskuliinisuudessa molemmat maat ovat enemmänkin feminiinisiä, mutta maiden välillä on silti olemassa ero. Ruotsi on Suomea vähemmän maskuliininen, ja tämä näkyy etenkin työelämässä. Ruotsissa pidetään "diskuteeraamisesta" eli asioista keskustellaan perinpohjaisesti, ja päätöksiä tehdään hitaasti harkiten sekä siinä kuullaan eri ihmisiä johtajista työntekijöihin. He eivät pidä epämielitytävien tilanteiden tuottamisesta eli he eivät ole niin suorapuheisia kuin suomalaiset. Ruotsalaiset kokevat miellyttämisen tärkeänä, ja he yrittävät välttää riitatilanteita loppuun asti. Tämä kertoo suomalaisten olevan hyvin rehellisiä, mutta välillä ehkä liian kapeakatseisia, jos kaikkia näkökulmia ei oteta työyhteisössä huomioon. Viimeisenä ulottuvuutena toimii individuaalisuus, joka liittyy yksilöllisen kulttuurin ymmärtämiseen. Molemmilla mailla individuaalisuuden taso on keskimääräistä korkeampi ja hyvin samanlainen. Tämä kertoo minä-kuvan olevan vahva, ja koko yhteiskunta luottaa ihmisten pärjäävän yksilöinä sekä hoitavan omat asiansa eri yhteisöissä. Individuaalisuudessa korostuu omatoimisuus, ja se on hieman korkeampi Ruotsilla kuin Suomella, joten arvelen sen johtuvan Ruotsin kyvyistä ottaa enemmän riskejä sekä olemalla itsevarmempi. Näiden ulottuvuuksien avulla suomalainen voisi yrittää löytää kultaisen keskitien, joka miellyttäisi paikallisia, mutta on myös itselle luonteva toimintamalli.

Luettuani akkulturaatiosta eli sopeutumisesta lisää, huomasin sen tärkeyden koko muuttoprosessissa. Sopeutumisen vaiheet kuherruskuukaudesta täysin tapahtuneeseen sopeutumiseen pitävät juuri omalla kohdallani paikkaansa, joten halusin tuoda ne myös opinnäytetyöhön. Muuttaessani Tukholmaan koin ensimmäisenä selvän kuherruskuukausi-vaiheen, sillä en malttanut pysyä poissa kaupungilta tai olla ihailematta kaupungin monipuolisuutta ja kauneutta. Tätä kesti muutaman kuukauden, kunnes aloin kokemaan ahdistuneisuutta sen suuresta koosta sekä jonkinlaista kuulumattomuuden tunnetta. Minulla saattoi olla jonkinlainen stressitila eli kulttuurishokki. Kun lopulta opin hyväksymään uuden kaupungin viat sekä mahdolliset puutteet, aloin sopeutumaan kulttuuriin huomaamattani.

Oman kulttuurin tunteminen auttaa myös ymmärtämään vieraita kulttuureita. Näitä kulttuurierojen haasteita ovat etenkin kieli eli tässä tapauksessa ruotsin kieli. Olisi siis hyvä kaivaa vanhat koulukirjat esiin ja aloittaa kielen uudelleen opiskelu. Jo pelkästään asiakaspalvelutilanteissa käytetyt muutamat sanat voivat luoda paljon itsevarmuutta uudessa maassa toimimiseen. Omalla kohdallani ruotsin kielen taito oli jo olemassa, joten pystyin asioimaan ruotsiksi heti ensimmäisistä päivistä lähtien ja tutustuminen muihin ihmisiin oli helpompaa. Näin kielen osaamisen hyödyn konkreettisenä, sillä avopuolisoni ei puhunut ruotsia ja joutui hoitamaan kaiken englanniksi. Minä koin saavani ehkä jopa parempaa palvelua ruotsin kielellä kuin avopuolisoni englannilla sekä ystäväystyminen muihin ruotsinkielisiin tapahtui minun kohdallani nopeammin. Tämä vahvistaa vain sitä, miten paljon ruotsalaiset kunnioittavat ruotsia puhuvia suomalaisia ja avaavat tämän myötä itseään nopeammin, kun saavat puhua omalla äidinkielellään. Olen siis sitä mieltä, että uuden asuinmaan äidinkielen opiskelu tulisi aloittaa hyvissä ajoin ja sen ylläpitämistä tulisi kehittää mahdollisimman monipuolisesti.

Viimeisessä ja varsinaisessa teorialuvussa käsitellään Tukholman vetovoimaa. Tämä luku oli ylivoimaisesti laajin, ja se vei eniten aikaa koko opinnäytetyön kirjoittamisesta. Miksi Tukholma on niin suosittu ja miksi siellä on suomalaista historiaa? Tähän lukuun on yritetty tiivistää kaikki oleellinen yleistieto Tukholmasta, sen saavutettavuudesta ja myös hieman suomalaisten historiasta kaupungissa. Tästä luvusta oli paljon hyötyä minulle itselleni, sillä opin paljon vuosilukuja sekä ymmärtämään esimerkiksi asuntotilannetta ja kulttuurielämän todellista kirjoa. Minusta rajaukset koskien juuri historiaa, taloutta, sijaintia ja ilmastoa, väestöä, asumista, kulttuurielämää ja liikennettä sopivat hyvin kuvaamaan Tukholmaa pähkinänkuoressa. Asettautuminen tuntuu tapahtuvan koko ajan huomaamatta sivussa, kun oppii laaja-alaisesti perustietoa uudesta kotikaupungistaan. Samalla oppii hahmottamaan, miksi ja miten jollain tietyllä tavalla toimitaan. Pidän oleellisena perehtyä suomalaisten muuttoliikkeeseen Tukholmassa, sillä sitä on tapahtunut jo itse Tukholman syntymästä asti. Minusta on myös hyvä, että muuttaja saa heti selville olevansa virallinen vähemmistö ja suomalaista toimintaa olevan tarjolla.

6.2 Tavoitteiden saavuttaminen

Tavoitteena oli tehdä opas ihmisille, joilla on Tukholmaan muutto edessä. Aluksi mietin opasta koko Ruotsiin liittyen, mutta sellaiseen olen jo törmännyt Internetissä ja koin Tukholman sen verran monipuoliseksi, että sille saa oman oppaan. Tukholma on kuitenkin niin suuri, kansainvälinen ja paljon tietoa sisältävä kaupunki, että pelkästään siitä kirjoittaminen tuntuu hyödylliseltä. Se eroaa koko Ruotsista olemalla hyvin itsenäinen ja vaikutusvaltainen osa maata, Tukholmassa tapahtuu koko ajan kansainvälisesti merkittäviä asioita, ja se on maailmalla kuuluisa. On kuitenkin selvää, että iso osa keräämästäni tiedosta soveltuu koko Ruotsiin.

Olen kuitenkin tyytyväinen rajaukseeni, ja se toi jopa lisähaastetta koko opinnäytetyön tekemiseen, sillä tietoa löytyi tietenkin enemmän koko Ruotsista yleisesti. Olen myös iloinen siitä, että oppaasta oli hyötyä jo minulle itselleni, joten koen siitä olevan hyötyä myös muille. Erityisen tyytyväinen olen Tukholman vetovoima-osioon, sillä se oli yksi työni hankalimmista osioista, koska lähteitä oli niin paljon. Myös kulttuuri-osio, jossa havainnoidaan Hofsteden luokittelumallia, on mielestäni hyvä havainnointikeino Ruotsin ja Suomen eroavaisuuksille. Ruotsiin muuttavan on hyvä ymmärtää, että Suomelta ja Ruotsilta löytyy keskenään kulttuurieroja. Opinnäytetyöni lopusta löytyvät liitteet ovat onnistuneet mielestäni hyvin, mutta voisivat toimia vielä yksityiskohtaisempina.

Jouduin rajaamaan työtäni sen laajuuden vuoksi, joten joitain aiheita ja näkökulmia jäi tietenkin työssäni käyttämättä. Yksi hyvä idea olisi tehdä opas Tukholmaan muuttavalle opiskelijalle.

Kuviot

Kuvio 1. Yksilön kulttuuri & identiteettipyramidi (Hofstede 1993), s. 10

Kuvio 2. Suomen ja Ruotsin vertailu (Hofstede 2015), s. 12

Kuvio 3. Sopeutumisen vaiheet, s. 13

Kuvat

Kuva 1. Tukholman sijainti (Google Maps 2015), s. 18

Kuva 2. Tukholman alueen metrokartta (Tunnelbanekartan 2015), s. 22

Kuva 3. Tukholma (Jasmina Myllys 2015), liite 1

Lähteet

- Autoliitto 2015. Matkailu. Matkakohteet. Matkustusopas. Ruotsi.
<http://www.autoliitto.fi/matkailu/matkakohteet/matkustusopas/?x4373901=1544654> Luettu 18.3.2015
- Björklund, K. 2012. Suomalainen, ruotsalainen vai ruotsinsuomalainen? Ruotsissa asuvat suomalaiset 2000 –luvulla. Painosalama. Turku.
- CIA 2015. The World Factbook. Sweden.
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sw.html>
Luettu 4.4.2015
- Convertworld 2015. Aikavyöhykkeet. Ruotsi.
<http://www.convertworld.com/fi/aikavyohykkeet/Tukholma,+Ruotsi.html>
Luettu 1.4.2015
- Distance from to 2015. Stockholm-Helsinki.
<http://www.distancefromto.net/between/Stockholm/Helsinki> Luettu 4.3.2015
- Encyclopedia Britannica 2015. Stockholm.
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/566797/Stockholm>
Luettu 6.4.2015
- Frisk, O. & Tulkki, H. 2005. Kulttuuriavain. Otavan Kirjapaino Oy. Helsinki.
- The Hofstede centre 2015. Cultural Tools. Country comparison. Sweden. Comparison with Finland. <http://geert-hofstede.com/sweden.html> Luettu 15.4.2015
- Google Maps 2015. Tukholma.
<https://www.google.se/maps/place/Tukholma/@59.882005,14.2082487,5z/data=!4m2!3m1!1s0x465f763119640bcb:0xa80d27d3679d7766> Luettu 11.3.2015
- Hellsten, K. 2009. Ulkomaantyö. Gummerus. Jyväskylä.
- Kaijomaa, J. 2015. Haastattelu 15.2.2015.
- Kela 2015. Henkilöasiakkaat. Maasta- ja maahanmuutto.
<http://www.kela.fi/maasta-ja-maahanmuutto> Luettu 12.1.2015
- Korkiasaari, J & Tarkiainen, K. 2000. Suomalaiset Ruotsissa. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.
- Kuusisaari, J. 2015. Perustaja ja ylläpitäjä. Ulkosuomalainen.com. Haastattelu sähköpostitse 8.1.2015.

Länsstyrelsen Stockholm 2015. Människa och samhälle. Nationella minoriteter. <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/sv/manniska-och-samhalle/nationella-minoriteter/Pages/default.aspx> Luettu 3.3.2015

My news desk 2015. Nordic netproducts. Documents. Topplista – Stockholms läns största företag. http://www.mynewsdesk.com/se/nordic_netproducts_ab/documents/topplista-stockholms-laens-stoersta-foeretag-22174 Luettu 10.3.2015

Mälaren 2015. Mälaren. <http://www.malaren.org/malaren/> Luettu 28.2.2015

Nobelprize.org 2015. Nobel Foundation. Nobel Lectures. http://www.nobelprize.org/nobel_organizations/nobelfoundation/publications/lectures/ Luettu 23.2.2015

Norden 2015. Tietoa Pohjoismaista. Kielet. <http://www.norden.org/fi/tietoa-pohjoismaista/kielet> Luettu 26.2.2015

Norrvatten 2015. Dricksvatten. Mälaren vår vattentäkt. <http://www.norrvatten.se/Dricksvatten/Malaren---var-vattentakt/> Luettu 28.2.2015

Nyistockholm.se 2015. Sweden and Stockholm. History of Stockholm. <http://nyistockholm.se/engelska/undersida-till-engelska/test/history-of-stockholm/> Luettu 10.3.2015

Pieni Matkaopas 2015. Tukholma. Matkat. Saapuminen. http://www.pienimatkaopas.com/tukholma/matkat_saapuminen.html Luettu 20.2.2015

Pohjoismaiden kulttuuripiste 2015. Pohjola. Tietoa Pohjolasta. <http://www.kulturkontaktNord.org/motesplats/fi/pohjola/tietoa-pohjolasta/ruotsi> Luettu 7.3.2015

Pohjola Norden 2015. Tietoa Pohjoismaista. Ruotsi. Historiaa lyhyesti. http://www.pohjola-norden.fi/fi/tietoa_pohjoismaista/ruotsi/historiaa_lyhyesti/?id=188 Luettu 15.4.2015

Salo-Lee, L. & Malmberg, R. & Halinoja, R. 1998. Me ja Muut kulttuurienväläinen viestintä. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Salminen, K. & Poutanen, P. 1996. Kulttuurikompassi. Oy Edita Ab. Helsinki.

Sinkkonen, R. 2008. Onnistu ulkomaankomennuksissa. WSOY. Juva.

Sisäministeriö 2015. Maahanmuutto. Paluumuutto ja maahanmuutto. http://www.intermin.fi/fi/maahanmuutto/paluumuutto_ja_ulkosuomalaiset Luettu 12.1.2015

Skyscanner 2015. Lennot Suomi-Tukholma.
<http://www.skyscanner.fi/liikennevalineet/lennot/fi/stoc/halvimmat-lennot-mista-suomi-mihin-tukholma.html?adults=2&children=0&infants=0&cabinclass=economy&preferdirects=false&rtn=0&outboundaltsenabled=false&inboundaltsenabled=false> Luettu 18.3.2015

SL 2015. Det här är SL. <http://sl.se/sv/info/om-sl/om-sl/> Luettu 1.3.2015

Statistiska Centralbyrån 2015. Statistikdatabasen. Miljö. Land- och vattenarealer. Land- och vattenareal per den 1 januari efter region och arealtyp. År 2012 – 2015.
http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0802/Areal2012/table/tableViewLayout1/?rxid=b6c39f8f-32af-4fa5-94b0-fb6b4515fb69
Luettu 10.3.2015

Stockholm business region 2015a. Facts About Stockholm's Tourism Industry. 2013.
<http://www.stockholmbusinessregion.se/Global/Facts%20about%20Stockholm's%20tourism%20industry%202013.pdf> Luettu 4.3.2015

Stockholm business region 2015b. Fakta om företagandet i. 2012.
<http://press.stockholmbusinessregion.se/Documents/Facts-statistics/Fakta%20om%20f%C3%B6retagandet%20i%20Stockholm%202012.pdf>
Luettu 13.3.2015

Stockholm business region 2015c. Tukholmaopas.
http://www.stockholmbusinessregion.se/Global/Guide_FIN_low.pdf Luettu 30.3.2015

Stockholms Kyrkan 2015. Finska församlingen i Stockholm. Seurakuntatietoa.
<http://www.svenskakyrkan.se/default.aspx?id=713026> Luettu 8.4.2015

Stockholms stad 2015a. Governance. Education.
<http://international.stockholm.se/governance/education/> Luettu 13.3.2015

Stockholm stad 2015b. Om Stocholm. Fakta och kartor.
<http://www.stockholm.se/OmStockholm/Fakta-och-kartor/> Luettu 5.1.2015

Stockholm vatten 2015. Vattnets väg. Sjövärd och Skärgården.
<http://www.stockholmvatten.se/Vattnets-vag/Sjovard/Skargarden/Saltsjon/>
Luettu 27.2.2015

Stockholm University 2015. <http://www.su.se> Luettu 23.3.2015

Suomalainen Matkaopas 2015. Matkailu. Tukholma.
<http://matkaopas.com/tukholma.php> Luettu 27.2.2015

Suomen ulkoasiainministeriö 2015. Suomi ja Ruotsi. Tietoa Ruotsista. Hyvä tietää.
<http://www.finland.se/public/default.aspx?nodeid=41778&contentlan=1&culture=fi-FI> Luettu 3.3.2015

Sveriges Kungahuset 2015. Monarkin & Hovstaterna. Monarkin i Sverige.
<http://www.kungahuset.se/monarkinhovstaterna/monarkinisverige.4.7c4768101a4e888378000268.html> Luettu 23.2.2015

Sveriges radio 2015. Sisuradio. Suomalaistaustaiset tilastoina 2012.
<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=185&grupp=19101>
Luettu 25.2.2015

Swedavia 2015a. Arlanda. About Stockholm Arlanda Airport.
<https://www.swedavia.com/arlanda/about-stockholm-arlanda-airport-/about-stockholm-arlanda-airport/> Luettu 5.3.2015

Swedavia 2015b. Bromma. About Bromma Stockholm Airport.
<https://www.swedavia.com/bromma/about-bromma-stockholm-airport-/about-the-airport/facts-about-the-airport/> Luettu 5.3.2015

T-banan.se 2015. <http://t-banan.se> Luettu 1.3.2015

Tanner, K. 2002. Ulkomaille muuttajan opas. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Trafiken.nu 2015. Stockholm. <http://www.trafiken.nu/stockholm/> Luettu 10.3.2015

Trafikverket 2015. Fakta om alkohol i trafiksen. Promillegränser.
<http://www.trafikverket.se/DDD/Dont-Drink-and-Drive/Fakta-om-alkohol-i-trafiken/Promillegranser/> Luettu 8.3.2015

Transportstyrelsen 2015. Ruuhkamaksut Tukholmassa ja Göteborgissa.
<http://transportstyrelsen.se/en/Other-languages/Suomi-Finnish/Ruuhkamaksut-Tukholmassa-ja-Goteborgissa/> Luettu 8.3.2015

Tunnelbanekartan 2015. <http://www.tunnelbanekartan.com/tunnelbanekartan/>
Luettu 1.3.2015

Ulkosuomalainen.com 2015. Ruotsi. <http://www.ulkosuomalainen.com/ruotsi/>
Luettu 15.1.2015

Valuutat.fi 2015. Ruotsin kruunu. <http://valuutat.fi/ruotsin-kruunu/> Luettu 26.2.2015

Visit Sweden 2015a. Matkaopas. Matkustus Ruotsiin. Laivayhteydet.
<http://www.autoliitto.fi/matkailu/matkakohteet/matkustusopas/?x4373901=1544654> Luettu 20.2.2015

Visit Sweden 2015b. Ruotsi. Tukholman saaristo.
<http://www.visitsweden.com/ruotsi/Alueet-ja-kaupungit/Tukholma/Luonto-Tukholmassa/Tukholman-saaristo/> Luettu 3.3.2015

Visit Sweden 2015c. Sweden facts. Worth knowing about Sweden. Weather.
<http://www.visitsweden.com/sweden/sweden-facts/worth-knowing-about-sweden/weather/> Luettu 7.3.2015

Visit Sweden 2015d. Ruotsi. Alueet ja kaupungit. Tukholma. Luonto Tukholmassa.
<http://www.visitsweden.com/ruotsi/Alueet-ja-kaupungit/Tukholma/Luonto-Tukholmassa/Tukholman-saaristo/> Luettu 7.3.2015

Walk in Stockholm 2015. Stockholm turist. Stockholms historia.
<http://www.walkinstockholm.se/walkinstockholm/extern/stockholms-historia.htm> Luettu 1.4.2015

World Climate Guide 2015. Climate guides. Sweden. Stockholm.
<http://www.worldclimateguide.co.uk/climateguides/sweden/stockholm.php>
Luettu 9.3.2015

WPR 2015. World cities. Stockholm population 2014.
<http://worldpopulationreview.com/world-cities/stockholm-population/>
Luettu 13.3.2015

Yle 2015. Uutiset. Tukholman huutava asuntopula pakottaa opiskelijat luoviksi.
http://yle.fi/uutiset/tukholman_huutava_asuntopula_pakottaa_opiskelijat_luoviksi_katso_video/7495196 Luettu 16.2.2015

**Opas Tukholmaan muuttoon
- Muistilistat**

Kuva 3. Tukhoma (Jasmina Mylly 2015)

Suomessa hoidettavat asiat

Valmistautuminen

- Tutustu kaupunkiin ja samalla koko maahan
 - Kirjallisuus, Internet
- Hanki tietoa Tukholmassa asuneilta/asuivilta
 - Tuttavat, keskustelupalstat, Tukholman Suomalaiset – Facebook-ryhmä
- Päivitä ruotsin kielen taitoja
- Tutustumiskäynti kaupunkiin
- Muuttopäivän järjestelyiden suunnittelu

Lupa-asiat ja muut viralliset asiapaperit

- Passi kuntoon
- Kelalle ilmoitukset (sosiaaliturva)
- Verotus ja eläkeasiat
- Virkatodistus englanniksi
- Autoon liittyvät asiat
- Kopiot tärkeistä asiakirjoista

Asuminen

- Oman asunnon vuokraus, myyminen tai vuokrasopimuksen irtisanominen
- Jos asunto ei tule työnantajalta, täytyy asunnon etsiminen aloittaa ajoissa

Sopimusten irtisanomiset ja ilmoitukset muutoksista

- Sähkön, veden, Internetin, puhelimen, maksullisten kanavien irtisanominen

- Lehtitilauksien ja jäsenyyksien irtisanominen ja jäädyttäminen
- Pankkiasioiden järjestäminen
 - Laskut, lainat, siirrot, luottokortit
- Muuttoilmoitus Postiin ja maistraattiin
- Osoitteenmuutokset
- Vakuutusasioiden hoitaminen
 - Turhien vakuutuksien irtisanominen, tarvittavien jatkaminen

Pakkaaminen ja itse muutto

- Tavaroiden läpikäyminen
 - Mukaan lähtevät, pois annettavat, varastoiminen Suomessa
 - Myyminen esim. Kirpputorit ja tori.fi, lahjoittaminen esim. Punainen Risti
- Pakkaa tavarat ajan kanssa ja järjestä pakatut tavarat niin, että se helpottaa purkamista
- Mukaan lähtevien tavaroiden erittely
 - Muuttokuormaan, käsimatkatavaroihin ja matkalaukkuihin
- Tarvittavat uudet hankinnat valmiiksi
- Viherkasveista ja tarvittavista elintarvikkeista luopuminen
- Muuttofirmojen kartoitus ja kilpailuttaminen
- Asunnon siivoaminen

Muuta

- Reseptilääkkeet
- Terveystarkastus, hammashoito
- Kirjoita muistoksi päiväkirjaa prosessista
- Matkaliput

Tukholmassa hoidettavat asiat

Viralliset ja pakolliset asiat

- Rekisteröityminen väestötietojärjestelmään verotoimistossa
- Henkilötunnus ja ID-kortti verotoimistosta (Skatteverket)
- Pankkitilin avaaminen
- Vakuutukset
- Uusi liittymä puhelimeen
- Mahdollisten sopimusten allekirjoittamiset
- Autoon liittyvät asiat

Asuminen

- Uuden asunnon vastaanottaminen
 - Vuokrasopimus kirjallisena, vuokravakuudet, asunnon tarkistus vuokraajan kanssa
- Asuntoon liittyvät muut sopimukset
 - Esim. Vesi-, sähkö- ja Internetsopimukset
- Muuttokuorman purkaminen

Asettautuminen

- Tavarat paikoilleen
- Ympäristöön tutustuminen
- Ruokakaupan valikoiman ja muiden palveluiden kartoittaminen
- Hätänumerot ylös
- Esittäytyminen ja tutustuminen paikallisiin
- Harrastusmahdollisuuksien etsiminen

Vinkkejä Tukholmaan asettuvalle

Liikkuminen

- SL-kortin lataaminen
 - Res i STHLM (iphone) ja STHLM Traveling (android) ovat puhelinsovelluksia, joista näkyvät kätevästi paikallisliikenteen aikataulut
- Vältä autoilua ruuhka-aikaan
- Suurkaupungissa välimatkat voivat olla pitkiä
- Autoilijan on aina väistettävä suojatietä ylittävä
- Promilleraja on 0,2

Ravintolat ja tarjoukset

- Varsinkin keskustan ravintoloihin on tehtävä pöytävaraus
 - Puhelimeen kannattaa ladata Rabble-niminen sovellus, jonka avulla kaupungista löytää tarjouksia ruoasta kampanjoihin
 - Groupon.se -sivusto puolestaan tarjoaa enemmän alennuksia hyvinvointiin ja ravintoloihin liittyen
- Kanta-asiakkuuksien hankkiminen
 - Ruokakaupoissa paljon kanta-asiakastarjouksia
- Ruotsalainen sivusto Blocket.se on Tori.fi:n kanssa sama formaatti
- Metro-lehdestä löytyy paljon paljon ilmoituksia ja tarjouksia

Toiminta

- Käytä sitkeästi ruotsia, vaikka monet palvelevat automaattisesti englanniksi

- Tukholmasta löytyy paljon harrastus- ja seuratoimintaa myös suomeksi
 - Esim. Tukholman Suomalainen Seura ja Tukholman suomalainen seurakunta
- Kirjastokortin hankkiminen
 - Monissa kirjastoissa suomalainen osasto ja lukupiiri
 - Ilmainen Internet
- Nettipankkiasioden hoitoa varten Bank-ID –sovellus puhelimeen
- Aukioloajat voivat olla monissa lyhyemmät kuin esim. Helsingissä
- Päivitä Suomi-tietämys, sillä monet ovat kiinnostuneita kuulemaan Suomesta

Tukholmalaiset

- Puhuvat hyvää englantia ja ruotsiksi hyvin ymmärrettävää murretta
- Elävät kiireisinä ja pitävät suunnittelemisesta
 - Työorientoituneita
 - Pitkät välimatkat tekevät päivistä pitkiä
- Usein hyvin kohteliaita, mutta pinnallisuuttakin voi olla havaittavissa
- Paljon maahanmuuttajia, joiden kulttuuria tulee kunnioittaa
- Fika-tuokio on tärkeä hetki päivässä
 - Hoitavat sosiaalisia suhteita
- Hyvin pintapuolinen tietämys Suomesta
- Perinteisten juhlapäivien lisäksi Ystävänpäivä, Halloween ja Lucia-päivä ovat isompia juhlia kuin Suomessa